

Компании ▶ 11
Приходите
на „М-Тел”
спаднаха
с 10%

Интервю ▶ 23

Ще увеличим броя на
университетите, с които
си партнираме в България

▶ Луггер Ролман, вицепрезидент на HP Enterprise Services

Пари

BONNIER

pari.bg

Четвъртък

11 ноември 2010, брой 215 (5026)

USD/BGN: 1.42036

▲ +1.27%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.37700

▼ -1.26%

Българска народна банка

Sofix: 348.71

▲ +0.38%

Българска фондова борса

BG40: 111.05

▼ -0.44%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

ОБЩИНИТЕ ЩЕ СЪБАРЯТ НЕЗАКОННИТЕ КЪЩИ ВМЕСТО ДЪРЖАВАТА

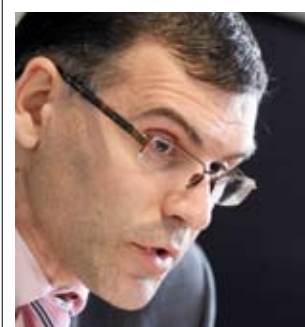
Предложените
от новото
ръководство на
ДНСК законови
промени ще
дадат право
на местните
власти сами
да премахват
по-малките
незаконни
сгради ▶ 9

Тема на деня ▶ 4-5

Европейската
банка за
кредити и
престиж

Новини ▶ 6

Дянков се
отказа от
идеята си
данък „лукс”

Новини ▶ 8

България
„планира” да
изостане в
рециклирането

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Дан Акерсън

Американският автомобилен гигант General Motors с изпълнителен директор Дан Акерсън има нетна печалба от 2.16 млрд. USD. Това сочат данните на компанията за третото тримесечие. Приходите на General Motors преди данъци и лихви са нараснали от 2.03 млрд. на 2.28 млрд. USD, показват още резултатите. Преди време компанията намали драстично разходите си, като обяви несъстоятелност.

Губещ
Федерико Гицони

Малко след като най-голямата италианска банка UniCredit SpA се сдобри с нов главен изпълнителен директор в лицето на Федерико Гицони, тя понижи печалбата си. За третото тримесечие финансовата институция отчита спад на печалбата с 15%. Като основна причина от UniCredit отчитат свиването на приходите от търговията с ценни книжа.

Мнения

► **Малките телекоми искат през големите телекоми.** Дали ме лъже паметта, или Теодор Захов е мениджър на компания, собственост на "М-Тел"? А твърдението, че сме на последно място по широколентов достъп в ЕС, е, меко казано, смешно. В България груг достъп освен broadband няма. Малките доставчици са сигурно 3000, което е доста за пазар с мащаба на българския. И като се оплакват, защо не отидат на нови пазари, като отдалечените райони, а се натъват да израят във Варна??? Аман от криворазбрани искания за свободен пазар.

Някой

Коментар

Едно съмнително и тихо съгласие

Иван Бедров
ivan.bedrov@pari.bg

„Данъкоплатците заслужаваме ако не по-добър председател на ВАС, поне публичен избор

Само преди 2 дни петчленен състав на Върховния административен съд (ВАС) остави в сила Наредба № 3 на Министерството на финансите. Документът задължава всички производители на алкохол и горива да монтират измервателни уреди в складовете си, които да бъдат постоянно свързани с Агенция "Митници". Държавата твърди, че ще получи с 250 млн. лв. повече от акцизи. Бизнесът твърди, че вече е похарчил десетки милиони, за да монтира новите уреди. И добре че го е направил навреме, защото съдът засега отказа да спре действието на наредбата. А можеше и да не го направи.

Само този пример е достатъчен, за да си представим колко огромна е властта на Върховния административен съд. Само с това решение съдът засегна интереси за десетки милиони. Не е необходимо човек да е много учен, за да е стигнал до следния извод - където има много пари, има и много натиск. Най-различен. Поредицата решения на ВАС за приватизацията на БТК заслужават отделна страница в

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

историята на институцията. И там ставаше дума за милиони. Списъкът с подобни случки е дълъг, защото ВАС е единствената институция, където да бъдат оспорвани решенията на Министерския съвет, на Българската народна банка, на Висшия съдебен съвет... Откъдето всъщност идва проблемът.

Висшият съдебен съвет (ВСС) избира в понеделник председателя на Върховния административен съд, след като досегашният председател Константин Пенчев беше избран за омбудсман. ВСС се състои от 25 магистрати. Т. е. успешният кандидат трябва да събере повече от половината гласове, за да бъде избран. Дотук нормално. Сега идват ненормалните неща: кандидатът е само един и на всичкото отгоре вече има 17 гласа. Кандидатът е председателят на Софийския градски съд Георги Колев, а 17-те осигурени гласа

са на 17 членове на ВСС, които подписаха неговата номинация. Най-слабото определение за ситуацията е, че изборът е предрешен и всъщност няма да има избор.

Последният председател на Върховния административен съд Константин Пенчев рязко се открояваше от останалите ръководители в съдебната система - диалогичен, откровен, признаваше пороците на системата. Не е без значение, че по време на мандата си не успя да се забърка в някой от типичните за магистратите пикантни скандали. Летвата е вдигната и данъкоплатците заслужаваме ако не по-добър кандидат, поне публичен избор.

Тази ненормална ситуация засега не личи да притеснява тези, които временно управляват държавата. Реакция има от гражданското общество, отделни медии и Съюза на съдиите, който призова за публично изслушване

на единствения кандидат. Съюзът дори намекна в декларацията си за възможна сделка между управляващите и ВСС - избирате точно този председател, а ние ви оставаме да изкарате мандата си. Контекстът на подобна сделка са идеите за законови промени, които да прекратят мандата на този ВСС и да доведат до избор на нов.

Тази ненормална ситуация засега не личи да притеснява президента, премиера, председателя на парламента, правосъдния министър, лидерите на основните политически сили. В тази ненормална ситуация личността на кандидата не е най-важното. Но пък не е и съвсем без значение. Не са без значение въпросите и малкото отговори около имотното му състояние. Георги Колев има кариера на полицай, завършил е школата в Симеоново. Твърде много станаха с този профил в управлението... □

pari.bg Top 3

1 Малките телекомуникационни компании настояха за ясни регулации, за да спрат натиска и изнудването от местните власти.

2 Управлението на Федералния резерв на САЩ взе окончателното решение да налее нови 600 млрд. USD в икономиката в отчаян опит да я съживи.

3 Бизнесът усеща икономическата среда в бъдеще като много по-презвизвателна, показва изследването на Ernst&Young "Нагпревара за растеж". Резултатите показват, че през следващите две години ще се наблюдава по-интензивно съсредоточаване върху икономическия растеж.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg
ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филупа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Мила КИСЬОВА - 4395863
mila.kisiova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
georgi.andreev@pari.bg
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
ТЕНДЕНЦИИ
Бяляна ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Христо ЛАСКОВ - 4395841
hristo.laskov@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглюка ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elena.pulcheva@pari.bg
Марина УЗУНОВА - 4395864

marina.uzunova@pari.bg
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

„ ГЕРБ ще смени системата на финансиране на здравеопазването до 2012 г.

► Д-р Стефан Константинов, министър на здравеопазването

Число на деня

188

► килограма благородни метали и скъпоценни камъни ще прогаде на търз НАП до края на годината, съобщиха от агенцията

Коментар

Аргументи против бюджет 2011

Георги Ангелов, старши икономист в "Отворено общество"

„ Ако правителството иска да спре серията бюджетни издънки, трябва да го направи с бюджета за 2011

Следващите парламентарни избори са през 2013 г. - т. е. до изборите остават два пълни бюджета, за 2011 и 2012. Бюджетът за 2009 беше издънен (оправдание - лошо наследство), за 2010 също се издъни (заради липсата на дисциплина). Ако и бюджетът за 2011 се издъни, това означава, че мандатът на правителството е бил безсмислен.

Ако правителството иска да спре серията бюджетни издънки, трябва да го направи с бюджета за 2011. Но няма да стане с бюджета в този му вид.

1 Бюджетът за 2011 е много голям - с 6 млрд. лв. по-голям, отколкото през 2007, най-добрата година преди кризата. Домкинствата и частният сектор изстрадаха цялата криза, а държавният сектор харчи все повече и повече.

2 Неефективността продължава - практически няма големи различия с предходните бюджети. Според международни изследвания българският бюджет страда от огромна неефективност, около половината пари в него се прахосват без никакъв ефект.

3 Източването не спира - има хиляди начини за източване на бюджета, законни и не-

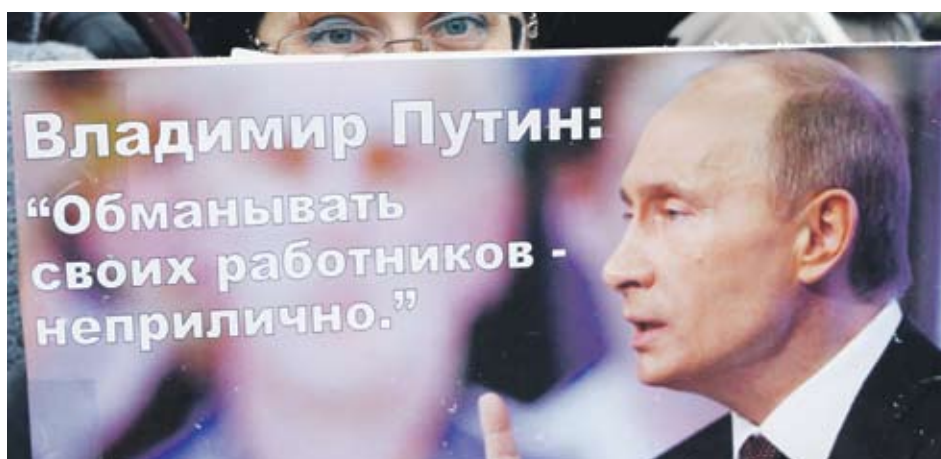
законни. Държавата не се справя нито с незаконните, нито със законните. Дори напротив, лобистки групи продължават да прокарват поправки, които дават привилегии на избрани за сметка на останалите данъкоплатци.

4 Загълбяването продължава - във всички бюджети до края на мандата на правителството се залагат бюджетни дефицити и растеж на държавния дълг. Рисковете от подобна политика едва ли има нужда да се обясняват, просто трябва да се видят страни от региона, като Румъния, Унгария, Латвия, Гърция.

5 Няма буфери - в настоящата среда на несигурност бюджетът трябва да има поле за маневриране, ако прогнозите, на които е базиран, не се сбъднат. Обаче няма. Дори с малко да не се сбъдне прогнозата за растежа, дефицитът ще се раздуе. Дори и с малко да се увеличат разходите, дефицитът също ще експлодира.

6 Няма реформи - буквално милиарди левове изтичат през нереформирани системи (здравна, пенсионна, социална, полиция и т. н.). И ще продължат да изтичат, защото ресорните министри се страхуват да правят реформи и/или нямат никаква представа какви реформи да се направят. "Гениалността" им стига дотам да поискат повече пари, които да изтекат в същите нереформирани системи.

7 Вдига се облагането - 1.8% повишение на осигуровките е сериозно повишение на облагането на труда, което и без това е твърде високо. Ако това се приеме, ще е доказателство, че правителството е слабо и с лека ръка нарушава предизборни обещания и принципи дори при минимален синдикален натиск.

► Държавни служители протестираха в Красноярск, Русия, срещу ниския жизнен стандарт в страната. На плаката е цитирано изказване на премиера Владимир Путин "Неприлично е да лъжеш своите работници"

СНИМКА REUTERS

В броя четете още

Компании ► 12-13

Фирмите теглят по-малко на брой, но по-големи кредити

Тенденции ► 18

Българските емигранти ще налят 2.24 млрд. лв. в икономиката

Карали ли сте скоро самолет?

Първият Saab е бил самолет. Затова не е изненадващо, че новият Saab 9-5 предлага широка гама от интелигентни, въдъновени от авиацията иновации. Мястото на водача е в стил на пилотска кабина, с удобен достъп до всички контролни уреди. Веднага ще оцените функцията Pilot Head-Up Display и нощния панел за по-безопасно шофиране на пътя.

Неотдавна Saab стана независима компания. Затова отсега нататък автомобилите Saab ще бъдат още по-верни на себе си. Тази нова ера започва именно с новия Saab 9-5. Като комбинира интелигентни решения с авангардна, мощна технология, този изключителен автомобил предлага шофьорско изживяване, което е всичко друго, но не и обикновено.

Прочетете повече на saab.bg

Новият Saab 9-5. Всичко друго, но не и обикновен.

ПРОТОТИП

"Скандинавия Моторс" ЕАД - Изключителен вносител за България
SAAB Автосалон и централен офис
1592 София, бул. "Христофор Колумб" № 43
Тел./факс.: 02/ 962 12 67

Комбиниран разход на гориво: 5.3-9.7 л/100 км. Емисии (CO₂): 139-223 гр/км.
Автомобилът от изображението е само илюстративен.

SAAB
move your mind™

Европейската банка за

ЕБВР е осигурила 2.2 млрд. EUR в подкрепа на бизнеса и пазарната икономика в България

„Всичко, което можеше да се обърка миналата година, се обърка“, разказва председателят на съвета на директорите на млекопреработвателното предприятие „Фама“ Робърт Люк през 2009 г. Преходната година изкупните цени на млякото са скочили с 50%, а заради недостига на финансов ресурс в световен мащаб банките, с които работи компанията, са отказали да й отпуснат кредит. Днес „Фама“ е модерно предприятие и третият по големина производител на млечни продукти в България. Това, което се е случило между-времененно, е, че компанията е получила спасителен заем от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР). Както за много други фирми и за „Фама“ заемът от ЕБВР идва във време, когато никой друг не предлага пари. През есента на 2009 г. компанията получава 5.5 млн. EUR с 18-месечен гра-тисен период за изплащане. С това финансиране компанията започва да увеличава капацитета си, да купува оборудване и да модернизира производството си.

Един много голям партньор

ЕБВР е сред най-големите инвеститори в България. Около 86% от осигуреното от нея проектно финансиране до момента са за частни компании, като особено внимание банката обръща на подкрепата за малкия и средния бизнес. Останалата сума е предоставена за подпомагане на общински проекти като рехабилитация и модернизация на ВиК мрежи, пътна инфраструктура и градски транспорт, както и за държавни енергийни проекти. През последните години голяма част от финансираните от нея проекти

Излика Филипова
iglika.philipova@pari.bg

са за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници.

ЕБВР е осигурила около 2.2 млрд. EUR финансиране за близо 190 проекта в България досега. Само през 2009 г. банката е инвестирала 233 млн. EUR в страната ни, а до октомври тази година сумата е 337 млн. EUR. До края на финансовата година през април 2011 г. инвестицията се очаква да достигне 500 млн. EUR.

Това, което прави ЕБВР специална, е, че тя инвестира само в проекти, които не биха могли по друг начин да привлекат финансиране при подобни условия. Всеки проект се конструира според нуждите на клиента, като се назначава екип от специалисти в различни области. При някои от програмите, като например тези за енергийна ефективност, ЕБВР осигурява безплатна техническа помощ, а при успешно завършване на проекта фирмите може да получат и до 15% от общата сума на заема като грант. Механизмът на отпускане на средствата е опростен и компаниите по-бързо получават нужните им ресурси, отколкото при традиционните кредити.

Престижният етикет

Не само нуждата от финансова подкрепа обаче е причината компаниите да се обръщат към ЕБВР. Макар че десетки фирми са разширили бизнеса си и са засилили пазарното

присъствие благодарение на получените средства от банката, те са спечелили и от самото участие на ЕБВР в техните проекти. „Избрахме ЕБВР, защото толкова голямо средносрочно и дългосрочно финансиране не се намира лесно на пазара“, казва председателят на управителния съвет на „Монбат“ Атанас Бобоков. Не по-малко важен е и страничният ефект от такова партньорство. „Да си клиент на ЕБВР е много реномирано“, споделя Бобоков.

Широк, много широк спектър

Като че ли почти няма сектор в българската икономика, в който ЕБВР да не е инвестирала под една или друга форма. Като се започне с участието й в първата касова приватизация на структуроопределящо предприятие като „Соди“-Девня през 1997 г. и се стигне до последните обсъждани проекти със завода за акумулатори „Монбат“ и производителя на смазочни материали „Приста ойл“, банката покрива широк спектър от производства. Сред тях са фармацевтични компании като „Балканфарма“, която сега е най-големият производител на лекарства в страната под името „Актавис“. С помощта на банката като ключови играчи в сектора са се утвърдили и винопроизводители като „Домейн Бойар“ и „Белведере“, както и един от основните месопреработватели в България „Бони“. Успешни се оказват инвестициите на ЕБВР и в един от най-засегнатите от кризата сектори - недвижимите имоти. Частично финансираните от нея мол „Галерия“ на ГТС в Стара Загора отваря врати днес, а друг такъв проект на същата компания в момента се

Въпроси и отговори

Коя е ЕБВР?

ЕБВР е международна финансова институция, която инвестира в 29 държави от Централна Европа до Централна Азия. Тя е най-големият инвеститор в региона. От създаването си през 1991 до април тази година е предоставила 53.1 млрд. EUR за 2913 проекта.

Кои са акционерите в ЕБВР?

Акционери в банката са 61 държави, включително България, плюс ЕС и Европейската инвестиционна банка.

Как ЕБВР финансира дейността си?

Уставният капитал на ЕБВР е 21 млрд. EUR, но той не се използва директно за финансиране на дейността. Вместо това тя издава облигации и други дългови инструменти на капиталовите пазари, като високият ѝ рейтинг ѝ позволява да получи средства при много изгодни условия.

Какъв е рейтингът на ЕБВР?

Банката има рейтинг AAA от Standard&Poor's, Aaa от Moody's и AAA от Fitch.

По какъв начин ЕБВР финансира проекти?

Основните форми на финансиране от ЕБВР са чрез заеми, дялово участие и предоставяне на гаранции.

Какъв е срокът на финансирането?

Целият проектен цикъл - от стартирането до изплащането на инвестицията, може да варира между 1 и 15 години.

Има ли проекти, които ЕБВР не финансира?

Банката не финансира дейности, свързани с отбраната, тютюневата промишленост, производителите на някои видове алкохол и на забранени вещества, както и хазартни заведения.

изпълнява в Бургас, отново с помощта на ЕБВР.

Банката и банките

Особено силно е присъствието на ЕБВР във финансовия сектор на България. Най-често прилаганата форма на подкрепа е осигуряването на кредитни линии за банките, които впоследствие се предоставят на предприятията за разширяване и модернизиране на бизнеса. Първият такъв проект е на Първа инвестиционна банка, която през 1996 г. получава кредитна линия в размер на 4 млн. USD. Тази операция цели подкрепа за частния сектор в България, който по това време е едва 40% от БВП.

Във финансовия сектор ЕБВР е участвала и с дялови инвестиции. Именно фокусът на банката върху

малкия и средния бизнес обяснява интереса ѝ към създаването на ПроКредит Банк - емблемата на този тип финансиране в България. Целта на основаната на зелено през 2001 г. банка е не толкова да осигури временен оборотен ресурс на компаниите, колкото да помогне за дългосрочното развитие на бизнеса им. Освен това специализацията на ПроКредит Банк дава достъп и на микропредприятията до финансиране, което трудно биха получили от друг кредитор.

Дялово участие ЕБВР е имала и в други финансово-кредитни институции в България. През 1997 г. ЕБВР придобива 20% от ПИБ, а няколко месеца по-късно участва в приватизацията на Обединена българска банка,

► Освен централата в развитие разполага с 35

► Председателят на комисията по номинациите Владимир Литвак (вляво) и директорът на ЕБВР за България Даниел Берг (вдясно) връччиха вчера наградите за енергийна ефективност и възобновяема енергия, които отличават компаниите с най-успешни проекти по двете програми на банката

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Зелените проекти са акцент в

Няколко кредитни линии помагат за повишаване на енергийната ефективност в индустрията и дома

Подобряването на енергийната ефективност и възобновяемите енергийни източници заемат специално място в стратегията на ЕБВР през последните години. Сред проектите за зелена енергия са вятърните паркове „Свети Никола“ и „Суворово“, както и ВЕЦ „Своге“. Съществуват и няколко кредитни линии за финансиране на проекти за енергийна ефективност в промишлеността и домакинствата.

Заедно с местните

Чрез Кредитната линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници и Кредитната линия на Европейския съюз за енергийна ефективност ЕБВР предоставя средства на местните банки партньори, които от своя страна финансират разработването на такива проекти от компаниите в частния сектор. Пакетът, който получават фирмите, включва кредит от банка партньор, субсидия в размер до 15% от сумата на отпуснатия кредит и безплатна консултантска помощ от консултантите по проекта DAI и „Енкон Сървисис“.

По-чисто

Първата програма е насочена към подобряване на енергийната ефективност в промишлеността и разработването на малки проекти за възобновяеми източници. От стартирането ѝ през 2004 г. досега от разполагаемите средства по програмата, възлизащи на общо 155 млн. EUR, подкрепа са получили 204 проекта за устойчива енергия, като са отпуснати кредити за 106 млн. EUR и са предоставени субсидии на обща стойност над 18.5 млн. EUR. Тези проекти са намалили емисиите на въглероден диоксид с над 645 хил. т годишно и са заменили 987 хил. мВтч от електрическите мощности на

АЕЦ „Козлодуй“ със зелени енергийни ресурси. Това количество е достатъчно да покрие потреблението на електроенергия на близо 320 хил. домакинства.

Втората програма, която е в размер на 20 млн. EUR, стартира през април 2008 г. До момента по нея са финансирани 28 проекта за над 16 млн. EUR. Очакваните спестявания на електрическа и топлинна енергия от реализацията на тези проекти е над 50 хил. мВтч, а намалените въглеродни емисии - над 41 хил. т годишно.

По-топло

Подобна програма на ЕБВР съществува и за домакинствата. Банката осигурява

КРЕДИТИ И ПРЕСТИЖ

Лондон Европейската банка за възстановяване и офиса в страните, където работи СНИМКА BLOOMBERG

където инвестира 16.8 млн. USD в 35% от акциите.

Прецизният избор на момента

Заслужава внимание решението на ЕБВР да се насочи към финансовия сектор точно в разгара на банковата криза в България през 1996-1997 г. От една страна, това помага на институциите, в които ЕБВР инвестира, да подобрят капиталовата си база и да увеличат кредитния си ресурс, като по този начин се насърчава установяването на пазарно ориентирана икономика в страната и развитие на частния бизнес. От друга страна, престижната инвестиция на финансова институция като ЕБВР цели да възстанови доверието в българската банкова система.

Ефектът „антикриза“

Макар и по различен начин, ЕБВР предлага „антикризисни“ мерки и по време на последната (и като че ли все още несвършила) криза. За последните две години такива проекти са подписаните кредитни линии за УниКредит Булбанк, Юробанк и Еф Джи България и Банка Пиреос за общо 195 млн. EUR. Те са част от програма на ЕБВР, Световната банка и Европейската инвестиционна банка за осигуряване на над 24.5 млрд. EUR в подкрепа на банките в региона, с което да се финансират компаниите, засегнати от кризата. Предоставянето на такъв ресурс може да бъде спасителен пояс за бизнеса в период, когато достъпът до кредити е затруднен. Подобен ефект имат и кредитните линии, които ЕБВР предоставя за саниране на жилища. От една страна, това значително намалява разходите на домакинствата за отопление. От друга, тези проекти осигуряват работа на фирмите, които предлагат такива услуги и продукти, в период, когато бизнесът силно е намален. Така, макар и косвено, дейността на ЕБВР отново се оказва хапче срещу кризата.

ИНВЕСТИЦИИ НА ЕБВР В БЪЛГАРИЯ ПО ГОДИНИ, В МЛН. EUR

Летящ гурме-ресторант на 10.000 метра височина!

Ще летите до Банкок, Бомбай, Делхи, Пекин или Токио? Погледете сетивата си с отлична храна от DO & CO и несравним комфорт в Бизнес класата на Австрийски авиолинии на всички полети на дълги разстояния.

Austrian
We fly for your smile.

VIC Vienna International Airport
Open For New Horizons.

Начисляване на мили към Miles & More. Информация и резервации на www.austrian.com, телефон за обслужване на клиенти 02 8060000/01 или във вашата пътническа агенция.

A STAR ALLIANCE MEMBER

www.austrian.com

Стратегията на банката

кредитни линии на местни финансови институции, които от своя страна отпускат заеми за саниране на жилищата.

Средствата се използват за подмяна на дограма, изолация на външни стени и покриви, монтиране на соларни панели, газови бойлери и отоплителни котли, които използват биомаса. Общо 50 млн. EUR са предвидени от ЕБВР по тази програма, като от стартирането ѝ през 2005 г. до момента са отпуснати около 42 млн. EUR. В нея с безвъзмездно финансиране в размер на 14.6 млн. EUR участва и международният фонд „Козлодуй“.

Излика Филипова

Ефект Спестената енергия от домакинствата

► Около 75 хил. души досега са се възползвали от програмата за енергийна ефективност на домакинствата, като спестяванията се оценяват на 480 EUR годишно на човек. Това представлява около два пъти средната месечна заплата в страната.
► Откакто е

създадена програмата преди пет години, досега са финансирани над 27 хил. проекта за саниране на жилища, с което годишно се спестяват по 205 хил. мВтч електричество. С тази енергия една кола може да измине 308 млн. км, или образно казано, разстоянието от София до Слънцето и обратно.

► Спестените емисии въглероден диоксид пък се оценяват на почти 300 хил. т годишно - толкова, колкото поглъщат 11 млн. дървета.

Дянков се отказва от собствената си идея за данък "лукс"

Фискалният ефект щял да бъде по-нисък от администрирането на налога за богатите

Управляващата партия ГЕРБ се отказва да въведе да от догодина по-висок данък за скъпите имоти и автомобили, т.нар. данък "лукс". Обяснението е твърде слабят фискален ефект от него и в същото време големите разходи и трудности при администрирането му от общините. Решението е взето от парламентарната група на ГЕРБ, а финансовият министър Симеон Дянков обясни, че като "дясно мислещ човек" също е против. "Ние сме дясно правителство и не вдигаме данъци", каза Дянков. Предложението дойде именно от неговото министерство.

Намеренията

В сряда правителството трябваше да одобри промени в Закона за местните данъци и такси, с които се въвеждат по-високи ставки за имоти с данъчна оценка над 300 хил. лв. след три неуспешни опита. Първоначално идеята бе данъкът за богатите да бъде въведен от 1 юли т.г. Решение на Конституционния съд обаче забранява промяната на данъчното облагане за граждани в течение на годината. Преди месец Министерството на финансите предложи общините да събират от догодина допълнителен данък за имоти, които са с 30% по-скъпи от средното ниво за общината. Тогава някои кметове предупредиха, че така с данък "богатство" ще се окажат и притежатели на панелни

жилища.

Последното предложение на финансовото министерство, което трябваше да бъде одобрено в сряда от кабинета, бе за допълнително облагане от 5 лв. за всеки 1000 лв. над границата от 300 хил. лв. По-съществената промяна обаче е, че с по-висок данък се предвиждаше да се облагат както жилищни имоти над тази стойност, така и производствени активи като хотели, търговски центрове, производствени сгради и т.н.

Всички 6 ГЕРБ против

Късно във вторник обаче на заседание на парламентарната група на ГЕРБ намерението за данък "лукс" било единодушно отхвърлено. Препоръчано било на Министерството на финансите да оттегли тези текстове от проектозакона за местните данъци и такси.

Идеята да се облагат с данък "лукс" скъпите имоти над 300 хил. лв. се обезсмисля, защото в страната те са около 5700 и фискалният ефект е много малък, обясни на другия ден в парламента шефката на бюджетната комисия Менда Стоянова.

Сметките показали, че от въвеждането на данъка за богатите се очакват само около 6 млн. лв. повече в бюджета. Тези пари обаче основно щели да бъдат платени от бизнеса като собственик на по-голямата част от скъпите сгради, използвани като производ-

ствени активи. Не можем да товарим повече фирмите, те плащат достатъчно други данъци, заяви Менда Стоянова.

Луксозните автомобили също няма да бъдат облагани с допълнителен данък. Последният вариант предвиждаше ставката за автомобили с мощност на двигателя над 149 киловата да е двойно по-висока от сега действащата, която се определя от всяка една община. На заседанието на парламентарната група на ГЕРБ се провел спор дали само мощността на двигателя може да е критерий за луксозен автомобил и как точно да става изчисляването на този данък. В Закона за местните данъци и такси ще остане сега действащата скала за пресмятане на данъка за автомобили.

Трудно администриране

Прецени се, че данък "лукс" ще има нужда от сериозно администриране и капацитет в общините, което също е негатив за въвеждането му, заяви още Менда Стоянова. Тъй като конституцията не дава възможност общините сами да определят данъци, затова Народното събрание разширява диапазона от ставка в Закона за местните данъци и такси, за да може общините сами да избират, обясни още тя.

Промените в Закона за местните данъци и такси ще бъдат приети от кабинета в петък на подпис, без данък "лукс", заяви самият

► Има предложение за разширяване на диапазона на облагане на скъпите имоти и коли, но този въпрос ще се решава от общините, обясни пресегателят на бюджетната комисия Менда Стоянова

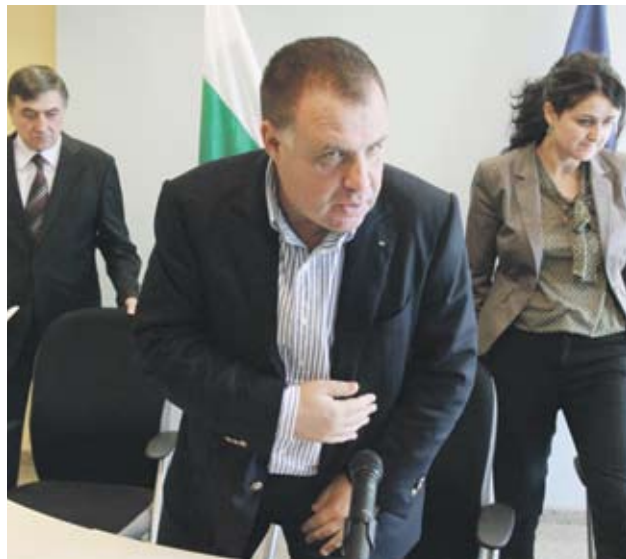
финансов министър Симеон Дянков, който по-късно в сряда се появи в парламента. "Говорихме доста по темата, както трябва да

се говори в една демократия, какви са плюсовете и минусите на тази идея", каза Дянков. В крайна сметка и финансовото министер-

ство, и депутатите решили, че минусите са повече и следователно не си заслужава това да се прави.

Мила Кисьова

Найденов обяви, че не знае за проверка на ОЛАФ

► Според Мирослав Найденов не може и дума да става за разговорка между ГЕРБ и ДПС

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Земеделският министър отказа да носи отговорност за служителите във фонд "Земеделие" и я прехвърли на ръководството му

Земеделският министър Мирослав Найденов обяви, че няма информация за проверка на европейската служба за борба с измамите ОЛАФ в Държавен фонд "Земеделие". В понеделник СДС поиска оставката на министъра, когото обвиняват, че държи във фонда кадри на ДПС и хора, които са в конфликт на интереси. Според сините точно това е и причината за проверката

на ОЛАФ. Найденов обяви, че лидерът на сините Мартин Димитров е срещу него, защото не е достатъчно добре информиран. Не министърът, а управителен съвет от 10 души назначава работещите във фонд "Земеделие", заяви министърът.

Отричай гокрай

"Когато се иска една оставка, тя трябва да бъде оценка за цялостната дейност на един министър, а такава досега не е дадена от СДС", обяви земеделският министър и допълни: "Трябва да припомним на Мартин Димитров, че не аз назначавам във фонд "Земеделие", а управителният съвет от 10 души и това не е еднолично решение на министъра". Найденов

не се съгласи и с друга теза на сините - че във фонд "Земеделие" е оставена голяма част от предишното ръководство. Според него с решение на управителния съвет са сменени и изпълнителният директор, и пет от общо седемте му заместници. Направени били и много смени в ръководствата на различните отдели.

Нямало политическу гоговорку

"За договорки с БСП и ДПС няма как да става дума, тъй като аз смених всички регионални директори на отделенията и всички директори на второстепенно разпореджани с бюджетни средства в състава на министерството, и то в рамките на ме-

сец", похвали се Мирослав Найденов. Той обясни, че във фонд "Земеделие" има около 1800 служители. Не можело да се разглеждат всички като кадри на ДПС. За директора на фонда Симеон Симеонов, към когото са насочени част от атаките на СДС, министърът обясни, че той е единственият с акредитиран от Брюксел подпис за подписване на документите по програма САПАРД.

В интервю пред Агенция "Фокус" Найденов подробно защити и останалите цитирани от СДС имена. Заради обвинението министърът ще се срещне с представители на Синята коалиция в парламента в петък.

Красимира Янева

Само „Атака” подкрепи ГЕРБ за бюджетите на НОИ и здравната каса

БСП, ДПС и Синята коалиция имаха различни критики към бюджета на НОИ и сходни към този на НЗОК

Бюджетите на НОИ и здравната каса за следващата година бяха одобрени на първо четене в парламента само с гласовете на ГЕРБ и „Атака”. БСП, ДПС и Синята коалиция не ги подкрепиха.

Критику отляво

Депутатите от БСП и ДПС разкритикуваха бюджета на Държавното обществено осигуряване заради липсата на политики за по-голяма социална защита на хората. Според тях най-голямата слабост на този бюджет е замразяването на пенсиите за втора поредна година. Правителството намалява дефицита, като изземва повече пари от работещите с увеличаването на вноската за пенсия и повишаването на осигурителните прагове, заяви Хасан Адемов от ДПС. Според него това са прокризисни мерки, които ще доведат до увеличаване на сивия сектор.

Бившият социален министър Емилия Масларова, сега депутат от БСП, разкритикува ограниченията за ползване на обезщетенията за майчинство. От догодина обезщетенията в размер на 90% от заплатата преди раждането ще се взимат само ако майката се е осигурявала 18 месеца, а не 12, както е сега. Според Масларова правителството толерира богатите, като запазва максималния осигурителен доход на 2000 лв. Предложението на БСП беше от догодина той да стане 2400 лв.

Критику отясно

Коренно противоположни критики дойдоха от Синята коалиция. Оттам са недоволни, че се вдига осигуровката за пенсия с 1.8% и догодина вече ще бъде 17.8%. „Един от най-големите проблеми е средната класа - инициативните и самонаемащи се. За тях данъчното и осигурителното бреме става толкова голямо, че приближава близо 20% от месечните им възможности и те или ще фалират на третия месец, или ще влязат в сивия сектор, заяви Веселин Методиев от Синята коалиция.

В проектобюджета на НОИ не е отразено прехвърлянето на активи на професионалните пенсионни фондове - така наречената частична национализация, заяви още Методиев.

Най-сериозната критика на Синята коалиция беше за подмяната на парламентарния дебат с дълги преговори със социалните партньори. „Абсолютно не приемам водачите на синдикатите да бъдат гласът на българското общество, да се съобразяваме само с тях”, заяви Методиев.

Обвинения за финансова еквилибристика

При дебатите за бюджета на здравната каса опозицията се противопостави най-вече на прехвърлянето на 340 млн. лв. от здравната каса към Министерството на здравеопазването. С тях то ще заплаща дейността на спеш-

▶ Слег т. нар. малки бюджети гнес парламентът ще обсъди и приеме и бюджета за 2011 СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

ната помощ, психиатрията, хемодиализата. Причината е, че през спешните отделения в страната преминават и много здравнонеосигурени пациенти. Така парите, събрани от здравни вноски на осигурените лица, ще се изразходват и за лечението на такива, които не си плащат за здраве.

Парите за здравеопазване тази година са повече, те дори надхвърлят 3 млрд. лв., казва здравният министър д-р Стефан Константинов.

Според него проблемът е в модела на финансиране на системата. Затова той се закани правителството на ГЕРБ да го промени до 2012 г. Неговият оптимизъм обаче не беше споделен от депутатите от опозицията.

Нигяр Джафер от ДПС окъчи бюджета на НЗОК за 2011 г. като бюджет на шмекуването и на финансовите еквилибристики. Средствата за здравеопазване не са повече, а и се прави подмолна втора актуализация, както

и незаконен трансфер на средства на здравни осигуровки към здравното министерство, заяви тя. Ваньо Шарков от СДС пък твърди, че бюджетът на НЗОК способства за създаването на корупционни практики. Според Евгений Желев от БСП той свидетелства за абдикирането на държавата от здравеопазването.

„Днес е денят на официалното сбогуване с 1.5 млрд. лв., събрани от български граждани”, каза Хасан Аде-

мов. Според него най-голямата грешка на правителството е, че не прави разлика между здравни вноски и данъци. Адемов обясни, че здравното осигуряване се финансира от здравноосигурителни вноски, а има друга система, която се финансира от данъци. По думите му, ако стане ясно това, ще стане ясно защо не трябва да има трансфери в бюджета на Министерството на здравеопазването.

Мила Кисьова,
Елена Петкова

Ковачки внесе банковата гаранция

Екоминистерството е получило уверение от банка за отпусната кредитна линия за изграждането на пречистваща система

Собственикът на гълъбовското предприятие „Брикел” Христо Ковачки е представил банкова гаранция в Министерството на екологичните изисквания на ЕС. Въпреки получената гаранция бъдещето на предприятието не е ясно. Позволените 20 хил. работни часа на „Брикел” са изтекли още през април 2010 г. В момента предприятието работи в нарушение на екологичните изисквания на ЕС. Въпреки че в режим на работа са 3 от общо 6-те парогенератора на „Брикел”, страната ни всеки момент може да получи глоба от ЕК. Преди време министърът на екологията Нона Караджова съобщи, че Ковачки е поел ангажимент и за споделена отговорност при евентуални санкции от ЕС. □

дането на серочистка не означава, че „Брикел” ще продължи работата си”, каза преди седмица екоминистърът. По думите на Караджова, независимо дали срокът на работа на предприятието ще бъде удължен до април 2011 г., то трябва да спре. Въпреки получената гаранция бъдещето на предприятието не е ясно.

Позволените 20 хил. работни часа на „Брикел” са изтекли още през април 2010 г. В момента предприятието работи в нарушение на екологичните изисквания на ЕС. Въпреки че в режим на работа са 3 от общо 6-те парогенератора на „Брикел”, страната ни всеки момент може да получи глоба от ЕК. Преди време министърът на екологията Нона Караджова съобщи, че Ковачки е поел ангажимент и за споделена отговорност при евентуални санкции от ЕС. □

Пари

РЕГИОНАЛНА БИЗНЕС КОНФЕРЕНЦИЯ „ГЕПАРД” 2010

КЛАСАЦИЯ НА НАЙ-ДИНАМИЧНО РАЗВИВАЩИТЕ СЕ КОМПАНИИ ПЛОВДИВ, СТАРА ЗАГОРА, ХАСКОВО, КЪРДЖАЛИ, СМОЛЯН, ПАЗАРДЖИК, БЛАГОВЕГРАД, КЮСТЕНДИЛ, ПЕРНИК, СОФИЯ, СОФИЯ ОБЛАСТ

ТЕМИ:

- МЕЖДУФИРМЕНА ЗАДЛЪЖНОСТ И ЗАБАВЯНЕ НА ПЛАЩАНИЯ
- ФИНАНСИРАНЕ НА БИЗНЕСА

ДАТА: 16.11.2010 Г. | ЧАС: 10.00 Ч. | МЯСТО: НОВОТЕЛ ПЛОВДИВ, ЗАЛА ПЛОВДИВ 1

За информация и регистрация: тел. 02/ 4395 848, 02/ 4395 850 events@pari.bg http://events.pari.bg

С подкрепата на:

Още две оценки са нужни за отказ от “Бургас - Александруполис”

Неправителствените организации са притеснени за оценката за “Натура” и смяната на настроението в правителството към проекта

Министерството на околната среда и водите трябва три пъти да постави отрицателна оценка на доклада за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) за проекта “Бургас - Александруполис”, за да се стигне до окончателното отхвърляне на проекта. Това обясниха за в. “Пари” от министерството. Отрицателната оценка, която МОСВ сложи на доклада във вторник, е първата. Процедурата сега предвижда възложителят “Транс Болкан Пайплайн” да преработи доклада в срок от два месеца, след което ще премине през същата процедура. “Този отказ е добра новина, но все още не сме се запознали подробно с доклада. Ще го анализираме и тогава ще решим дали имаме всички поводи да се радваме”, коментира Георги Тръпков от Сдружение “Чисто море”.

Кое е по-притеснително
Мотивите на министерството за отказа са, че в доклада има неясноти и съществени пропуски, като основните от тях засягат технологията за претоварване на нефта и евентуални последици при разлив.

Еколози обаче се при-

Сондаж България пита Македония за интерес към АЕЦ “Белене”

► Министерството на икономиката е изпратило официално писмо до македонската страна в рамките на търсенето на инвеститори за АЕЦ “Белене”. Министър Трайков обясни, че ако югозападната ни съседка демонстрира интерес да се включи в проекта, тогава ще бъдат обсъдени и финансовите параметри.

► Наскоро стана ясно, че интерес към проекта проявява Сърбия, а Хърватия не е заинтересована от АЕЦ “Белене”.

► И все пак гали “Бургас - Александруполис” ще бъде изграден или не, е въпрос на политическо решение

тесняват, че в доклада за въздействието липсва обаче това, че тръбопроводът трябва да премине през голяма част от територията на природния парк “Странджа”. Според тях, ако проблемите с пристанището бъдат изчистени, проектът може да бъде одобрен, без да се вземе предвид изсичането на километри гори в защитената зона.

“В доклада сме представили своите забележки, които

засягат и тази тема. Просто като приоритет са изведени мотивите за опасността от разливи, защото тази част е най-притеснителната по отношение на ефекта, който би имал един разлив върху природата и икономиката в региона”, казаха от министерството.

Вариантът, който никой не иска

Ако докладът за оценка по ОВОС и съпътстващият го

доклад за въздействието върху зоните от “Натура 2000” все пак получат положителна оценка, ще последва обществено обсъждане на проекта със засегнатите общини и кметства на българска територия. Те обаче много отдавна показаха своето отношение към проекта, като категорично го отхвърлиха на проведените местни референдуми в Бургас, Созопол, Поморие

и др. Най-големите страхове са, че петролопроводът би съсипал местната икономика, която изцяло разчита на туризма.

Крайното решение за проекта все пак е политическо и ще бъде взето от министъра по околната среда и водите Нона Караджова. Еколози обаче казаха за в. “Пари”, че са обезпокоени от промяната на настроението на премиера Борисов. Преди година той заяви, че

този проект няма да се случи, защото е опасен и неизгоден икономически. “Сега обаче явно под натиск от Русия той вече не звучи така категорично. Очакваме политическото решение за съдбата на проекта да си проличи след посещението на руския президент Владимир Путин на 13 ноември у нас”, коментира представителят на една от организациите.

Ани Когжаванова

България изостава в рециклирането

Почти 2 млрд. лв. трябва да се справи с отпадъците до 2013 г.

Около 1.85 млрд. лв. са нужни, за да се изпълнят приоритетите, записани в Националната програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013 г. Това съобщи Стефан Стефанов, директор на дирекция “Управление на отпадъците” в Министерството на околната среда и водите.

Рециклираме бавно

Изоставаме в обемите на рециклиране на отпадъците в сравнение с други членки на ЕС, призна Стефан Стефанов. Едва 17% е заложено в националната програма като минимален процент на обема рециклирани отпадъци за 2010 г., което според Стефанов е далеч под средното европей-

► Най-много средства са нужни за изграждане на регионалните системи за претриране на битови отпадъци

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

ско ниво. До 2013 г. той трябва да нарасне до 35%. Според Рамковата директива за отпадъците на ЕС обаче до 2020 г. рециклирането трябва да достигне

50% при всички страни членки.

Скъпи приоритети

Най-много средства са нужни за изграждане на

регионални системи за третиране на битови отпадъци - регионални депа и съоръжения за сепариране и предварително третиране на отпадъци - над 550

млн. лв. за целия период. Парите трябва да дойдат от Оперативна програма “Околна среда” - 367 млн. лв. Предвидена е и държавна субсидия с общ размер 66 млн. лв. до 2013 г., както и общинско финансиране.

Третирането на специфичните отпадъци също е област, която изисква голям ресурс - над 800 млн. лв. до 2013 г. Едва 60 млн. лв. държавни пари за целия период са предвидени за изграждане на системи за третиране на строителни отпадъци в страната, като общините ще разчитат на публично-частни партньорства за тези проекти. Останалата част от инвестициите според разчетите в Националната програма се предвижда да дойдат от кредити по ПУДОС и най-вече от частния сектор. Общините пък само ще трябва да се погрижат за закриването

на нерегламентираните сметища - дейност, която изисква поне 10 млн. лв. 120 млн. лв. струва и закриването на старите депа в цялата страна. Десетки други цели изискват също много сериозни ресурси.

Заплаха

Част от проектите са особено важни, защото са обвързани със задължения по редица европейски директиви. Заради липсата на съвременни инсталации за третиране на отпадъците България може да бъде изправена и пред Европейския съд в Люксембург. Най-сериозен е проблемът в София. През октомври 2007 г. комисията изпрати на България първо писмено предупреждение за неефективните мерки за създаването интегрирана мрежа за управление на битовите отпадъци в столицата, а второто и последно предупреждение беше изпратено през ноември 2008 г. □

ДНСК отстъпва на общинните малките незаконни обекти

Събориха първите вили в Рибарското селище край Бургас

Общините, които досега само констатираха незаконните постройки, ще получат правото и да премахват по-малките от тях. Това предвиждат промени в Закона за устройство на територията (ЗУТ), предложени от Дирекцията за национален строителен контрол (ДНСК). Текстовете предвиждат дирекцията и общините да поемат контрола върху различни категории строежи, като така ще се прекрати заложеното в сегашния вариант на закона частично дублиране на функции между тях.

Какво ще се промени

Според директора на ДНСК Милка Гечева новият вариант на Закона за устройство на територията предвижда големите строителни обекти от първа, втора и трета категория да не се проверяват от общинските администрации. "Цялото производство - от проверките на тези строежи до издаването на заповеди за спиране, забрана за ползване или премахването им, ще се поеме от началника на ДНСК", обясни тя пред БТА. Съответно целият контрол върху малките обекти - от четвърта до шеста категория, остава в ръцете на общините. В тези категории попадат малки производствени сгради, жилищни и смесени постройки с ниско и средно застрояване, както и обществени сгради с разгъната площ до 5000 кв. м. Общините ще контролират и преустройствата на сгради и съоръжения, но само в случаите, когато не се променя конструкцията им.

Освен това кметовете ще получат и право да налагат глоби и имуществени санкции за строежите от четвърта до шеста категория,

► Милка Гечева предлага гържавата и общините да контролират различни категории строителство

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

които се ползват незаконосъобразно. В тези случаи наказанието ще варира от 1000 до 50 000 лв. Предвиждат се и глоби от 1000 до 5000 лв. и за главните архитекти, допуснали незаконно строителство. При системни нарушения от тяхна страна, констатирани от ДНСК, министърът на регионалното развитие ще им отнема правото да заема тази длъжност за срок от две години.

Как е сега

В момента проверките на всички категории строежи са в ръцете едновременно на общините и на Дирекцията за национален строителен контрол. Кметовете обаче имат само правомощия да констатират незаконните

обекти, но не и да забраняват ползването им или да издават заповеди за премахване. Те се издават по техен сигнал, но от началника на ДНСК. Според Милка Гечева с новите текстове в закона кметовете ще получат именно такива правомощия за незаконните строежи от по-ниска категория.

"С две ръце съм "за". На място има по-реален поглед върху строителството", коментира промените бургаският кмет Димитър Николов, на чиято територия е един от емблематичните примери за незаконно строителство - Рибарското селище в местността Ченгене скеле. На констатацията, че вината за незаконните сгради в него до голяма степен е на община Бургас, той отго-

вори, че проблемът е наследен и не може да отговаря за предшествениците си.

Според Димитър Николов, за да проработи новият закон, трябва да се помисли как да се скъсят сроковете за обжалване. Сега много собственици се възползват от възможността да обжалват заповедите за премахване на обектите си и така блокират изпълнението им с години. По тази причина бургаският кмет смята, че трябва да се помисли как цялата процедура по констатиране и премахване на незаконни обекти да приключва в рамките на месец-два. Той бе категоричен, че бургаската община има административен капацитет да се справи с тези строежи на своя територия, стига

Статут

Проблемът виси вече 15 години

► Статутът на Рибарското селище край Бургас е висящ още от средата на 90-те години, когато започва изграждането на първите тухлени постройки. Това разказа Стоян Боев, председател на местното рибарско сдружение "Морски съговор" и неформален кмет на Рибарското селище.

► Самото селище съществува от началото на 70-те години, когато рибарското пристанище е преместено от района на завод "Славянка" в местността Ченгене скеле край квартал Крайморе. По това време "Трансстрой" прокопава три канала за лодките, а впоследствие самите рибари започват да благоустрояват района, за да осигурят подслон на

семействата си.

► С годините това строителство бе допълнено и от луксозни вили на хора, които нямат нищо общо с рибарите. Някои дори разказват, че са си харесали терени и започнали да строят, подлъгани от перспективата селището да получи законен статут. Той бе използван и като разменна монета в редица предизборни кампании. По тази причина местните, като Стоян Боев, обвиняват за сегашното положение и гържавата. "Къде беше тя през 90-те години, когато се строяха тези къщи", попита той.

► В момента всички постройки в селището са на септични ями, а до повечето няма и асфалтов достъп. То наброява около 700 къщи, а целогодишно се обитава от около 1500 души.

да получи необходимите правомощия.

Дела и документи

Очаква се промените в Закона за устройство на територията да бъдат внесени за обсъждане в Министерския съвет до края на тази година. Междувременно новото ръководство на ДНСК в лицето на Милка Гечева предприе обещаните действия за справяне с незаконното строителство. Първо - под формата на масирана акция на територията на Бургас, Несебър и Созопол. Вчера багерите тръгнаха срещу вили и строежи в рибарското селище край Бургас, където по план трябва да бъдат премахнати общо 26 обекта. Селището е изградено върху държавен горски

фонд и въпреки опитите на собственици да бъде променено предназначението на терена и сградите им да бъдат узаконени, това така и не се случи. Според ДНСК строежите в Рибарското селище са извършени на чужд терен, без отстъпено право на строеж, без промяна на предназначение на горски земи, без одобрен подробен устройствен план и без издадени строителни книжа. Те са безспорно незаконни, заключиха от дирекцията.

Оттам допълниха, че заповедите за премахване на събаряните в момента постройки са издадени още в периода 2004-2009 г., но едва в момента приключват съдебните производства по обжалването им.

Рагостина Маркова

Селището на Ченгене скеле получава законен статут

Подробният устройствен план вече е изработен, ще се гласува в средата на месеца

Това, което не бъде съборено от Рибарското селище в местността Ченгене скеле, ще бъде узаконено с приемането на подробен устройствен план. Той вече е изработен от архитектурно бюро "Урбано", а за част от земите има съгласие за промяна на предназначението от страна на Държавната агенция по горите още през 2006 г. Строителството на териториите извън уговорената зона обаче остава неза-

конно, обяснява в докладна записка кметът на Бургас Димитър Николов. По негово предложение устройственият план на Рибарското селище ще бъде приет на предстоящото заседание на Бургаския общински съвет в средата на месеца.

Той предвижда прокопането на нов, четвърти, ръкав към морето, както и изграждането на укрытия за рибарите с хангари за лодки, търговски обекти, магазини за риба, заведения за хранене. Обособени са и терени за улична мрежа, пречиствателна станция, паркинги, зелени площи. Селището ще е с ниска

плътност на застрояване - до 20% от площта на терените, а постройки ще са до 2 етажа, предвижда още планът.

Опит за приемане на подробен устройствен план на Рибарското селище вече е имало при предния кмет на Бургас Йоан Костадинов - през 2006 г. Заради липсата на граници обаче той бе спрял от тогавашния областен управител Любомир Пантелеев. За да спасят селището, тогава съветниците дори разрешиха замяна на близо 288 дка от Общинския горски фонд срещу завзетите от строежите държавни гори. □

” За да проработят промените в ЗУТ, трябва да се помисли как да се скъсят сроковете за обжалване. Цялата процедура - от констатирането на незаконното строителство до премахването му, трябва да отнема месец-два

► Димитър Николов, кмет на Бургас

Турция реагира остро на критичния доклад на Европейската комисия

Премиерът Реджеп Тайип Ердоган обвини Евросъюза, че променя правилата в движение

Министър-председателят на Турция Реджеп Тайип Ердоган обвини Европейската комисия, че променя правилата за членство в движение, и посочи, че на турците вече им е омръзнало да чакат "на портата" на Европа. За пореден път в доклада на Брюксел за напредъка на страната, който беше публикуван късно във вторник, се подчертава, че Анкара трябва да разреши граничните си спорове и да нормализира отношенията си с Кипър. От Брюксел разкритикуваха южната ни съседка и за това, че свободата на словото и на религиозния избор все още не са гарантирани. В същото време ЕК отбеляза прогреса на други две балкански кандидати - Хърватия и Черна гора. От Турция пък дадох сигнал, че търпението им е на изчерпване.

"На портата"

"Държат ни на портата на ЕС вече 50 години, а преговорите все не свършват", каза Ердоган в интервю за Reuters. От общо 35 преговорни глави досега Турция е затворила само една, други 13 са отворени и остават още 21. Пochетото от тях обаче са на практика блокирани заради отказа на Турция да отвори пристанищата

си към гръцката част на Кипър.

Главният преговарящ на страната Егемен Багъш преди ден коментира, че Турция не желае членството в ЕС толкова отчаяно, че да направи едностранна отстъпка по кипърския въпрос. От години Анкара поддържа позицията, че ще отвори пристанищата и летищата си за трафика от Кипър тогава, когато ЕС вдигне ембаргото върху турския анклав в северната

част на Кипър. Същата линия беше потвърдена и от Ердоган, който призова двете страни заедно да отворят пристанищата си.

Търпение на изчерпване

Междувременно турският министър на външните работи Ахмет Давутоглу даде да се разбере, че търпението на Турция не е безкрайно. По думите му европейците трябва да се замислят в какво положение

ще е Европа през 2050 г. "ЕС може да стане неадекватен в геополитически контекст, с по-малък дял от световната икономика и културно затворен", посочи Давутоглу. Подобно предупреждение беше отправено преди дни от президентът Абдула Гюл, който каза, че заради изместването на баланса на силите на Изток от стратегическа гледна точка е задължително ЕС да има Турция като член.

Настроения

Някои страни от ЕС и САЩ подкрепят членството на страната в блока, тъй като това твърдо ще обвърже Турция със Запада и ще осигури мост към ислямския свят. Други държави обаче като Франция и Германия са против пълноправното членство на южната ни съседка и настояват тя да получи статута на "привилегирован партньор".

"Турците се чувстват все по-обидени от отношението

1

► от общо 35 преговорни глави е затворила Турция от началото на преговорите през 2005 г. досега

► Държат ни на портата на ЕС вече 50 години, а преговорите все не свършват, оплака се премиерът на Турция Реджеп Тайип Ердоган

към страната им", каза Ердоган. Това показват и социологическите проучвания, от които става ясно, че подкрепата вътре в Турция за членството на страната в ЕС е намалела до 38% от 73% през 2004 г. Наскоро президентът Абдула Гюл също коментира, че настроенията се променят и че един ден турското общество може да реши, че не иска членството, дори и страната да е приключила преговорите. □

ЕК одобри общата енергийна стратегия

Документът предвижда инвестиции от 1 трлн. EUR до 2020 г.

Еврокомисарят по енергетиката Гюнтер Йотингер е одобрил европейската енергийна стратегия "Енергия 2020", предаде BBC. През следващите 10 години Старият континент трябва да инвестира общо 1 трлн. EUR, за да "европеизира енергийната си стратегия", заяви германецът при представянето на документа. Одобрението на Йотингер слага край на забавянето пред единната политика заради активното лобизиране от страна на Германия.

Диверсификация

Десетгодишната стратегия цели да намали зависимостта на Европа от големи доставчици на природен газ като Русия и да предотврати повторение на миналогодичната енергийна криза. В началото на 2009 г. Русия отрязва доставките си на газ до Украйна, а оттам и до голяма

част от европейските страни. До 2015 г. нито една държава членка на ЕС не трябва да е изолирана, се посочва в официалния документ на ЕК. Инвестиционните средства ще бъдат финансирани от данъкоплатците и самите енергийни компании.

Мерку

Стратегията предвижда изграждането на обща енергийна мрежа за доставка на природен газ и електричество. Ще се стимулира и реновирането на стари неэффективни сгради, изложени на течение, за да се намалят енергийните им сметки. Скоро ЕК представи документ, с който предупреди, че до 2020 г. европейските правителства няма да успеят да усвоят ресурсите си. В резултат на това повечето от тях ще изпълнят общата цел за подобряване на енергийната ефективност с 20% едва наполовина. За да изградим една нисковъглеродна икономика, трябва да се фокусираме върху приоритетите си, обобща Йотингер. □

Меркел защити търговския излишък на Германия

Ограничаването на износа може да доведе до протекционизъм, предупреждават специалисти

Германия и САЩ застанаха на противоположни позиции часове преди започващата днес в Сеул среща на индустриалните и развиващите се страни от Г-20. Преди месец американският финансов министър Тимъти Гайтнър призова към ограничаване на излишъка по националните текущи сметки до 4% от БВП. Въпреки че извлечението беше отправено към най-голямата експортираща страна в света - Китай, призивът пряко засяга и Германия. Вчера германският канцлер Ангела Меркел заяви, че Берлин няма да подкрепи предложения за ограничаване на националните търговски баланси.

Промену

В момента излишъкът по те-

► Берлин няма да подкрепи предложения за ограничаване на националните търговски баланси, предупреди германският канцлер Ангела Меркел

кущата сметка на Германия е близо 6%. Това обаче ще се промени при прогнозиран икономически ръст 3.7% и повишение в износа на стоки и услуги 15.5% до

края на годината. Износът догодина пък ще скочи с още 6.7%, пише Bloomberg. Според правителствения икономически съвет вносът вече започва да се съживява

и да неутрализира растящия износ. Конкурентността е един от централните проблеми, които ще се обсъждат в Сеул, и особено проблемът с износа, заяви Меркел преди отпътуването си.

Опасности

Растящото напрежение около двете крайни позиции по проблема с търговския излишък ще доведе единствено до протекционизъм. По този начин стойността на еврото ще скочи още повече, предупреди икономическият съвет. За сравнение през последните 5 месеца единната валута поскъпна с 14%. Напрежението между Германия и САЩ расте още от началото на месеца, когато германският финансов министър Волфганг Шойбле обвини управителя на Фед Бен Бернанке, че действа, без да има идея какво ще постигне. Припомняме, че Фед разреши поредна финансова инжекция от 600 млрд. USD. □

Цумат

Категорично не, смяната на клиентската платформа няма негативно влияние върху финансовите резултати на компанията

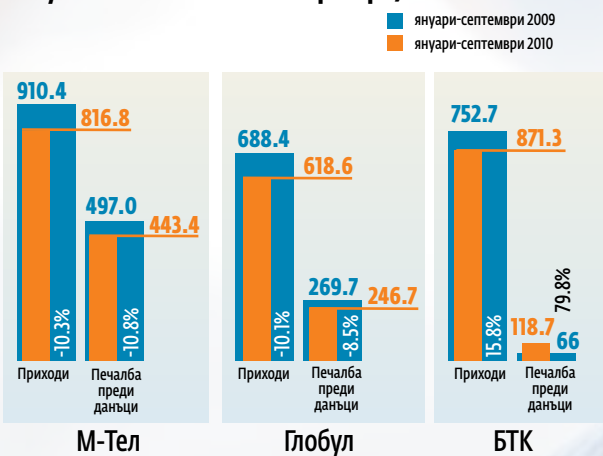
► Отговор от „МобилТел“ на въпрос на в „Пари“ дали проблемите в системата на оператора са повлияли на резултатите за деветмесечието

КОМПАНИИ
И ПАЗАРИ

Приходите на „МобилТел“ намаляха с над 10%

Печалбата на телекома се свива с 10.8% за деветмесечието на 2010 г.

Резултати на мобилните оператори, в млн. лв.

Финансови резултати за периода юли-септември, в млн. лв.

Оператор	Q3 2009	Q3 2010	Промяна	
М-Тел	Приходи	308.4	274.6	-11.0%
	Печалба преди данъци	175.2	151.2	-13.7%
Глобул	Приходи	248.7	207.8	-16.4%
	Печалба преди данъци	101.9	85	-16.6%
БТК	Приходи	250	365.3	46.1%
	Печалба преди данъци	27.1	64.5	138.0%

СНИМКА
МАРИНА АНГЕЛОВА

Общите приходи на „МобилТел“ са намалели с 10.3% през деветмесечието на тази година, показва консолидираният отчет на „Телеком Аустрия“, което е собственик на българския оператор. Оборътът на „МобилТел“ за януари - септември се свива до 816.8 млн. лв., а година по-рано приходите на телекома бяха 910.4 млн. лв. Само през третото тримесечие оборътът на българския оператор се понижава с 11% на годишна база и за юли - септември 2010 г. е 274.6 млн. лв. „Спадът на оборота се дължи на сложната икономическа обстановка, засилената конкуренция и регулаторна намеса, обясниха за в. „Пари“ от „М-Тел“. Според мениджмънта на оператора проблемите

в системата, свързани със смяна на клиентската платформа, по никакъв начин не са се отразили на финансовите резултати. „Месечните такси и приходите от трафик са повлияни от по-ниските цени на минута разговор, които се дължат на засилената конкуренция на пазара и преминаването към пакетни тарифи“, се казва в отделно съобщение на компанията до медиите.

Резултат

Печалбата на „МобилТел“ за първите девет месеца на 2010 г. е 443.4 млн. лв., което е спад от 10.8% на годишна база. В периода юли - септември положителният финансов резултат на оператора е 151.2 млн. лв. Спадът е 13.7%, тъй като през третото

тримесечие на миналата година печалбата на телекома достигна 175.2 млн. лв.

Клиентите на „МобилТел“ намаляват минимално с 0.1% на годишна база и в края на третото тримесечие на 2010 г. са 5.2 млн. Делът на мобилния пазар се увеличава минимално до 50%, а в края на септември 2009 г. този дял беше 49.7%. На 15 септември тази година „МобилТел“ обяви придобиването на „Спектър Нет“ АД и „Мегалан Нетуърк“ ООД - оператори на високоскоростни фиксирани мрежи. Приносът на новите компании се очаква да се види в отчетите през първото тримесечие на 2011 г.

Другите изграти

По-ниски приходи и по-

малка печалба за тримесечието и за деветте месеца отчете и „Глобул“. Според резултатите на компанията в периода юли - септември оборътът на телекома е 207.8 млн. лв., или с 16.4% по-нисък спрямо съпоставимия период на миналата година. С натрупване през деветмесечието общите приходи на „Глобул“ достигат 618.6 млн. лв., което е 10.1% спад на годишна база. Печалбата преди данъци през третото тримесечие намалява с 16.6% до 85 млн. лв. Положителният резултат за януари - септември 2010 г. е 246.7 млн. лв., което е понижението от 8.5% спрямо същия период на миналата година. Факторите, които са оказали негативен ефект върху

финансовите резултати на дружеството, са подобни като при „МобилТел“. От „Глобул“ обясняват спадомите на макроикономическите фактори, силната конкуренция и по-ниските цени на услугите.

Финансовите резултати на третия телеком в България - „Виваком“, бяха на противоположния полюс. Според консолидирания отчет на БТК предаден на Българската фондова борса приходите на компанията в периода юли - септември са се повишили с 46.1% до 365.3 млн. лв. Оборътът на телекома за деветмесечието нараства с 15.8% до 871.3 млн. лв. Далеч по-високи са ръстовете в печалбата. Резултатът преди данъци

за третото тримесечие се повишава със 138% на годишна база до 64.5 млн. лв. С натрупване в края на септември печалбата на БТК е 118.7 млн. лв., което е с 80% повече спрямо деветмесечието на 2009 г. Според обяснението на компанията повишаването на приходите и печалбата се дължи на новите абонати, които компанията е привлякла от другите оператори. Тези нови клиенти са се възползвали от правото на преносимост на номерата. Повечето продажби на общи пакети за мобилен и стационарен телефон и интернет са другата причина за по-добрите резултати на „Виваком“, твърдят от компанията.

Атанас Христоф

Фирмите изтеглили по-малко кредити, но по-големи кредити

В края на третото тримесечие банките са отпуснали 126.9 хил. ко... на стойност над 31 млрд. лв.

Обемът на бизнес кредитирането се увеличава с 1.7% в края на третото тримесечие, като отпуснатите фирмени заеми са на стойност 31.355 млрд. лв., показва статистиката на Българската народна банка (БНБ). И домакинствата, и фирмите обаче вече взимат по-малко на брой кредити. В края на септември са отпуснати с 2.4% по-малко корпоративни кредити и броят им е 126.9 хил. броя. При домакинствата намалението е 5.7% до 2.749 млн. броя. Според банкери все още не може да се говори за сериозно раздвижване, а само за леко оживление.

Лидер по ръст

Най-голям е ръстът при фирмите от сектора "Операции с недвижими имоти". В края на септември кредитите за тези фирми се увеличават със 75.3% до 2.776 млрд. лв. Банкери коментираха, че кредитирането на този сектор никога не е замирало. А причината сега да има толкова голямо увеличение се крие и в банковите промоции и конкуренцията между трезорите, която понижава лихвите. Влияние оказва и успокоението при цените на имотите.

На второ място по увеличение на отпуснатите заеми е секторът "Образование" - 30.8% до 22.178 млн. лв. Трети е браншът на добивната промишленост. Фирмите от този отрасъл са взели заеми за 291 млн. лв., което е увеличение от 21.8% на годишна база.

Обяснение отвътре

"Причината за най-голям ръст в сектор "Операции с недвижими имоти" е спадът на цените в ипотечното

Радослава Димитрова
radoslava.dimitrova@pari.bg

кредитиране, от една страна, и запазването на цените на недвижимите имоти", коментира Виолина Маринова, главен изпълнителен директор на Банка ДСК и председател на Асоциацията на банките в България. Тя допълни, че сега не се очаква драстичен спад на цените на имотите и това също активизира кредитирането.

Според управителя на агенцията за недвижими имоти "Явлена" Страхил Иванов изострената конкуренция между банките, която доведе до намаляване на лихвите, е причина за увеличението. "Този ръст е голям на фона на замразеното кредитиране през 2009 г.", каза Иванов. По думите му обемът на отпуснатите заеми на фирмите от сектора все още е далеч от нивата от 2005 и 2008 г., когато беше пикът на пазара.

Бавно нагоре

Тенденцията за бавно раздвижване при всички видове кредитиране се запазва. Размерът на кредитите за домакинства се увеличава с 0.8% на годишна база и всички отпуснати заеми по това перо достигат 19.013 млрд. лв. Темпът на растеж обаче се забавя, показват данните на централната банка. В края на второто тримесечие на годишна база увеличението беше 3.7%. □

► Кредитите за фирмите от сектора на недвижимите имоти са се увеличили със 75% на годишна база

Раздвижването ще продължи до декември

В момента има по-изострена конкуренция между банките, която доведе до намаляване на лихвите. Ръстът при отпуснатите кредити за сектор "Операции с недвижими имоти" е голям, но на фона на замрялото кредитиране през

2009 г. Сега действително има раздвижване, но далеч не можем да сравняваме обемите на кредитния пазар с тези от периода на имотния бум между 2005 и 2008 г. В момента по-скоро има известно раздвижване на икономиката, която води и до оживление на пазара на имоти. Очаквам то да продължи най-много до средата на декември.

► Страхил Иванов, управител на агенция "Явлена"

Банките д... при по-ма...

Причината е спадът на цените в ипотечното кредитиране, от една страна, и запазването на цените на недвижимите имоти. Сега не се очаква драстичен спад на цените на имотите.

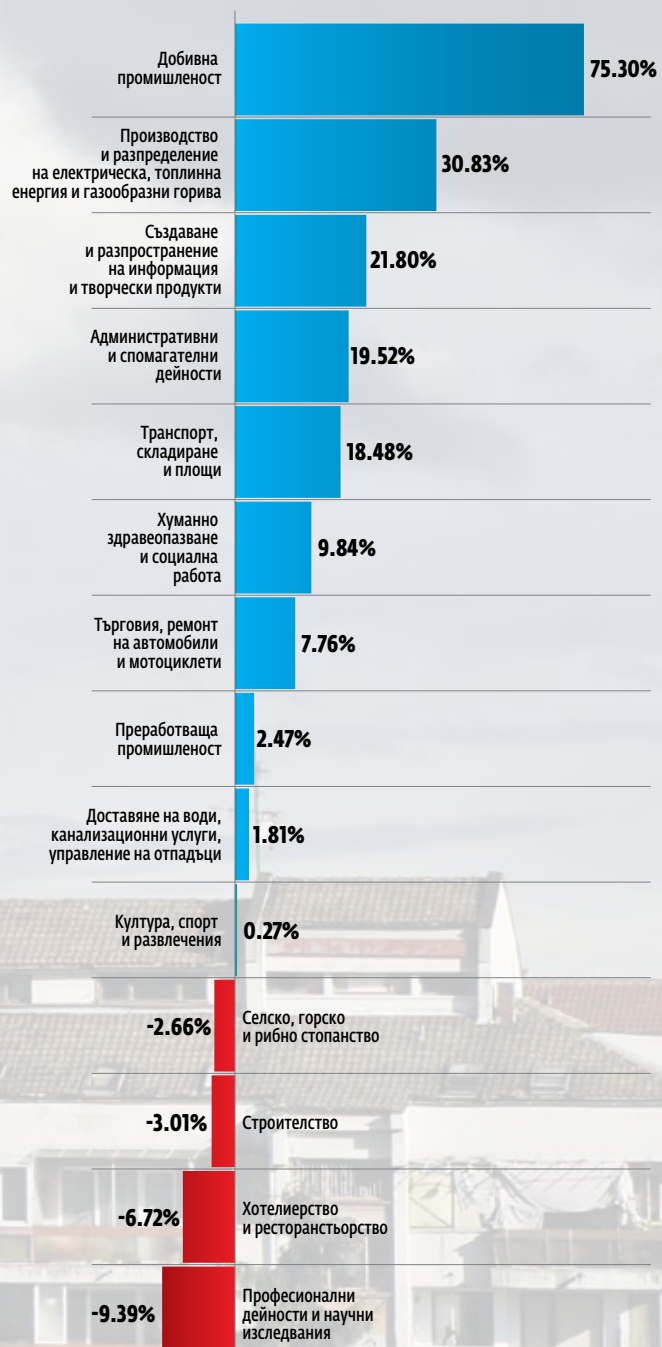
Ръстът в сектора на образованието е заради студентските кредити. Там има голям интерес. Банките отпускат най-много кредити на фирми, при които рискът е по-малък. Ние гледаме финансовото състояние и как фирмите

Сектор	Сума, млрд. лв.
Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети	10,09
Преработваща промишленост	6,07
Строителство	4,48
Операции с недвижими имоти	2,78
Хотелиерство и ресторантьорство	1,86
Професионални дейности и научни изследвания	1,19
Транспорт, складиране и площи	1,07
Селско, горско и рибно стопанство	1,02
Производство и разпределение на електрическа, топлинна енергия и газообразни горива	0,83
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти	0,44
Административни и спомагателни дейности	0,42
Добивна промишленост	0,29
Хуманно здравеопазване и социална работа	0,22
Култура, спорт и развлечения	0,13
Доставяне на води, канализационни услуги, управление на отпадъци	0,12
Образование	0,02

Малко на ИТИ

Корпоративни заема

Ръст на отпуснатите бизнес кредити в различните икономически сектори

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

дават кредити лък риск

биха реализирали проекта си в бъдеще, какво биха постигнали с него. Не може да се каже еднозначно, че този отрасъл е най-добре или онзи не е.

► **Виолина Маринова**, главен изп. директор на Банка ДСК

Депозитните милионери са с 14 повече в края на септември

Домакинствата са увеличили банковите си спестявания с 12.6% на годишна база

В края на третото тримесечие депозитните милионери се увеличили с 14 души. Общият им брой вече е 437, които държат в банките 1.017 млрд. лв. Най-предпочитаната валута за банковите влогове са левовите.

Сигурно нагоре

В края на третото тримесечие депозитите на домакинствата са нараснали с 12.6% на годишна база до 25.945 млрд. лв. Средните лихви по влоговете намаляха до 5-6%, но въпреки това интересът се запазва. Причината е, че хората все още не чувстват сигурност въпреки положителните сигнали от икономиката.

Коментар

“И хората, и фирмите все още са предпазливи”, коментира Виолина Маринова, главен изпълнителен директор на Банка ДСК и председател на Асоциацията на банките в България. Тя допълни,

► Банковите спестявания на домакинствата продължават да се увеличават въпреки по-ниските лихви

че все още има страх от инвестиции, защото няма предсказуемост. Виолина Маринова коментира още, че не очаква голям ръст на депозитите до края на годината.

Фирмените влогове

Ако при домакинствата има ръст в обема на депозитите, при фирмите има спад. Влоговете на фирмите намаляват с 0.9% до 12.232 млрд. лв. Финансовите

затруднения на бизнеса са причината за спад на банковите им спестявания. Сега те използват наличните си средства дори и за плащане на заплати на служителите. □

1.6

► процента е спадът в броя на депозитите на домакинствата

452.6

► хил. броя са фирмените депозити в края на третото тримесечие

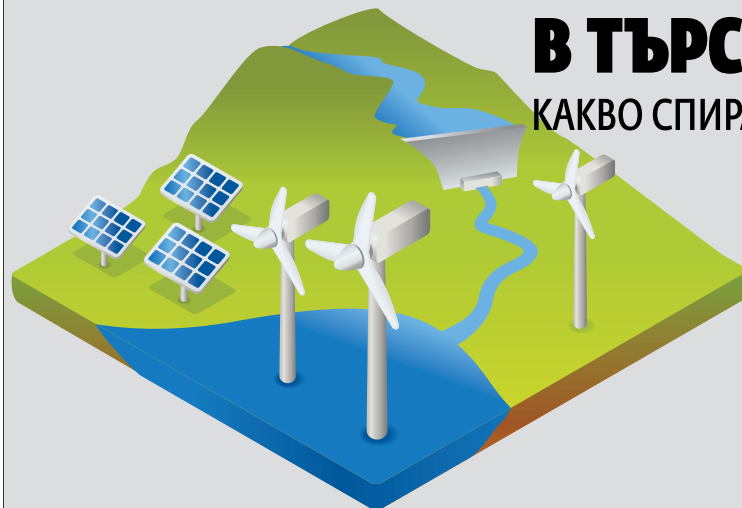
38.177

► млрд. лв. са спестените пари в банките

12.696

► млн. броя са депозитите на домакинствата и на фирмите

Пари

В ТЪРСЕНЕ НА ЕНЕРГИЯ КАКВО СПИРА ВЕИ ПРОЕКТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

18.11. ГРАНД ХОТЕЛ СОФИЯ

- Актуални промени в законовата рамка на ВЕИ
- Управление на проекти и предизвикателства
- Асоцииране и балансиране интересите на бизнеса - дискусия

Спонсори:

Vestas

Адвокати & данъчни съветници
lawyers & tax advisors

Инженеринг и проектиране
engineering & design

Информация за събитието и програмата: 02/ 4395 855 www.pari.bg events@pari.bg

Оборотите в търговията на дребно се свиват с 4.7%

Продажбите на храни остават стабилни, на козметика намаляват, а при лекарствата тепърва ще има големи ръстове

Оборотът на търговията на дребно се свива с 4.7% на годишна база към края на септември, отчитат от НСИ. В сравнение с предходния месец резултатите са с 0.5% по-слаби. Продажбите на храни остават сравнително стабилни, на козметика намаляват, а при лекарствата нещата са стабилни и в бранша очакват ръст.

Последните статистически резултати потвърждават, че търговията с хранителни стоки е по-стабилна от тази с нехранителни. На годишна база към края на септември при храните има минимален спад от 0.2%, а спрямо предходния месец дори е отчетен и ръст от 0.3%. В същото време оборотите в търговията с нехранителни стоки се свиват с 6.7% на годишна база и с 0.7% на месечна.

Числа и коментари

Освен при хранителните стоки в края на септември слаб ръст от 0.5% има и в търговията с текстил, облекло и обувки. "Това е сравнително нисък резултат, а обяснението е, че продажбите на облекло и

обувки се увеличават заради ученическата кампания през септември. Всъщност септември е вторият по сила месец в продажбите на облекло и обувки след декември", казва Рая Попова, координатор на Българската ритейл асоциация.

Според статистиката и на месечна, и на годишна база най-силно свиване в оборотите има в търговията с фармацевтични и медицински стоки, козметика и тоалетни принадлежности. На месечна база спадът е с 1.4%, а на годишна - 9.8%. Според търговците резултатите не са показателни, тъй като на едно място се изследват разнородни продукти и към момента всъщност по-скоро има спад в козметиката, но не и в търговията с фармацевтични продукти.

"Козметичните продукти следват тенденциите на всички бързооборотни стоки с изключение на храните и резултатите в нашия сектор не са много добри", коментира Лукан Луканов, председател на надзорния съвет на "Арома". Той уточнява, че все пак продажбите на козметични продукти за ежедневна употреба като пасти за зъби или сапун и шампоан, както и на тоалетни принадлежности като четки за зъби остават стабилни. В същото време свиване има при боите за коса и кремове за лице.

"На аптекния пазар не само че няма спад, но дори отчитаме над 10% ръст от началото на годината", каз-

►Оборотът от търговията с храни и напитки остава сравнително стабилен, тъй като търсенето на тези стоки не се променя

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

ва Николай Костов, председател на Асоциацията на собствениците на аптеки. Аптекният пазар включва не само лекарствата, но и хранителните добавки.

Пазар с потенциал

"Продажбите на фармацевтични и медицински стоки не само не се свиват, а дори имат голям потенциал за увеличаване в бъдеще", категоричен е Кунчо Трифонов, регионален мениджър на анализаторската компания IMS Health България. По думите му към момента разходите за медикаменти

в България са най-ниски в цяла Европа. От друга страна, той обръща внимание на това, че всеки лев от Националната здравно-

осигурителна каза (НЗОК) създава двойно по-голям оборот на аптекния пазар. С увеличението на бюджета на НЗОК с около 40 млн.

лв. резултатът за аптекния пазар ще е ръст в приходите с около 80 хил. лв.

Дарина Черкезובה

Статистика 9.3% ръст в промишленото производство

►С 9.3% се увеличава промишленото производство в края на септември в сравнение със същия месец на 2009 г., отчитат от НСИ. На месечна база

промяната също е положителна, като ръстът е 1.6%.

►Увеличение на годишна база има в добивната промишленост - със 17.8%, и в преработващата - с 13%, докато в производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и газ се наблюдава намаление от 3.6%.

►През септември 2010 г. спрямо предходния месец промишленото производство в добивната промишленост се увеличава с 3.1%, в преработващата - с 2.8%, докато в производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия и газ е регистрирано намаление с 4.1%.

13.1

►процента е годишният спад на строителната продукция в края на септември, а на месечна резултатите са с 1.1% по-ниски, отчитат от НСИ

"Унивег" инвестира 6.5 млн. EUR в логистична база у нас

►Доменик Хамърс, регионален мениджър на "Унивег" за България (вляво), и Агриан Иванов, мениджър логистика очакват да привлечат нови клиенти през следващата година

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Дистрибуционният център край Елин Пелин ще отвори врати в началото на следващата година

Белгийската фирма "Унивег" е инвестирала 6.5 млн. EUR в изграждане на логистична база край Елин Пелин. Ръководителите на компанията съобщиха, че откриването ѝ ще бъде в началото на следващата година. Това ще е третата логистична база на "Унивег" на българския пазар. От компанията съобщиха, че дистрибуционният център ще е снабден с модерна температурна техника, а в него ще има помещения за съхранение на плодове, зеленчуци, млечни продукти и полуфабрикати на температури от -22 до +18

градуса.

Новата площ

Новата логистична база ще бъде на площ от 8000 кв. м, като 300 кв. м ще е офисното пространство. "Инвестицията в оборудване ще бъде около 1 млн. EUR", обясни Доменик Хамърс, регионален мениджър на "Унивег" за България.

Сега компанията работи с двете си складови площи, които са в София и се простират на 1200 и 4000 кв. м площ. Новата база ще има 25 товаро-разтоварителни рампи.

Ръст въпреки кризата

По думите на Хамърс единственото влияние на кризата е било върху обемите на поръчките. Той коментира обаче, че 2009 г. е завършила с около 10% ръст на

оборота. "През следващата година очакванията са за ново 8-10% увеличение", каза Хамърс, като обясни, че компанията се надява да увеличи клиентите си. Фактор за повишаване на оборота ще се окаже и фактът, че в България няма достатъчно логистични и дистрибуторски фирми, които предлагат пълна централизация на услугите. "Конкуренцията в България все още е малка и тя е в лицето на фирмите, които имат складови помещения с различен температурен режим."

Основните клиенти

Основните клиенти на "Унивег" са търговските вериги "Билла", МЕТРО Кеш енд Кери и "Лидл". Фирмата работи и със заведенията за бързо хранене KFC, Burger King, SubWay,

Starbucks Coffee, пицариите "Мис Каприз", Nordsee и Fiveri.

Рагослава Димитрова

За компанията "Унивег" в България от 4 години

►Белгийската логистична компания "Унивег" стъпва на българския пазар през 2006 г. Това е част от експанзията на фирмата в Източна Европа.

►Основната ѝ дейност е логистика, транспорт и доставки на пресни и замразени хранителни продукти за хранителни вериги, вериги ресторанти, производители и вносители.

Общинските такси за телекомите се оказаха цени за настилка

Кметове не разкопавали улици за съобщителните мрежи, за да не връщат пари по европейски проекти

Парите, които общините събират от телекомуникационните компании за прокарване на инфраструктура, се оказаха цени за възстановяване на настилките. Това обясниха от Националното сдружение на общините по повод оплакванията на операторите, че местните власти им налагат незаконни такси. Преди ден фирми от бранша се оплакаха от тази практика, въпреки че според Закона за електронните съобщения използването на публична общинска собственост за преминаване на електронни съобщителни мрежи е безплатно.

Обяснението

Изпълнителният директор на Националното сдружение на общините в република България (НСОРБ) Гинка Чавдарова отхвърли обвиненията, че общините налагат незаконни такси. Според нея те определят единствено цени за въз-

становяване на улиците и другата общинска собственост, след като тя бъде разкопана от съобщителните дружества.

Както в "Пари" писа обаче, в някои градове, като Варна, има пълна забрана за разкопаване на настилките. Гинка Чавдарова обясни, че не е запозната с конкретните случаи, но те вероятно са свързани с изискванията по проектите с европейско финансиране. При получаване на средства за подобряване на инфраструктурата от фондовете на ЕС кметовете често подписват декларации, че няма да променят нищо по проектите в 5-годишен срок. "При последваща проверка дори най-малкото разкопаване може да доведе до изискване за връщане на отпуснатото финансиране", обясни тя. Според Гинка Чавдарова в такива случаи е добре телекомуникационните оператори да търсят съдействие от НСОРБ.

Санкции

Другата институция, от която Сдружението за електронни комуникации се оплаква - Комисията за регулиране на съобщенията (КРС), определи като

С парите, които общините събират от телекомуникационните компании, се възстановяват нарушените улични настилки

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

некоректни твърдения, че със санкциите си възпрепятства развитието на малките компании. От комисията подчертаха, че санкционират единствено в случай на установено нарушение. "До нелоялна

конкуренция би довело именно неупражняването на правомощията ни да налагаме наказания. Ако не вземем мерки, спазващите законите дружества ще бъдат оцетени", заявиха от комисията.

По повод предложението на сдружението за приемане на нови общи условия за използване на каналната мрежа на БТК (вече "Виваком" - бел. авт.), от КРС заявиха, че вече се работи по такива промени. В момента

текат обществени консултации, но е необходимо време всички становища да бъдат обработени. Очаква се КРС да излезе с окончателно решение по въпроса след заседанието си днес.

Пламен Димитров

ING подготвя IPO на застрахователния си бизнес

Ако условията са благоприятни застрахователното дружество на ING може да стане публично още догодина, прогнозира изпълнителният директор на групата Ян Хомен

СНИМКА BLOOMBERG

Финансовите резултати на компанията надминаха очакванията на пазара

Най-голямата компания за финансови услуги в Холандия ING Groer NV се подготвя за организирането на първично публично предлагане на застрахователния си бизнес, предаде Bloomberg. IPO-то е част от плана до 2013 г. дружеството да раздели банковото от застрахователното си

подразделение, да продаде второто и да се раздели с американския си бизнес за онлайн банкиране. Това бяха някои от условията на Европейската комисия, срещу които през 2009 г. ING получи спасителен заем от 10 млрд. EUR.

Листване

До края на годината компанията ще раздели банкирането от застраховането, след което ще организира IPO-то. По първоначална информация застрахователното дру-

жество ще стане публично през 2012 г. Ако условията са благоприятни обаче, това може да се случи още през четвъртото тримесечие на 2011 г., прогнозира изпълнителният директор на групата Ян Хомен. Отворена остава и възможността както за едно общо IPO, така и за две, фокусирани в съответните стратегически региони. В Европа листването ще е на базата на стабилната кешова позиция и потенциала за растеж на бизнеса в развиващите се пазари. В САЩ

предимството на клона е в пенсионните услуги, допълни Хомен.

Резултати

Положителното движение на пазара след обявяването на новината се дължи и на добрите резултати за тримесечието до септември. Акциите на гиганта скочиха с 4% на фондовата борса в Амстердам. Компанията отчете чист финансов резултат от 371 млн. EUR и печалба преди облагане от 1.53 млрд. EUR (срещу 801 млн. EUR година по-рано и 1.39 млрд. EUR, очаквани от анализаторите). Печалбата само на застрахователния бизнес се е свила от 551 млн. EUR до 18 млн. EUR. Причината е в огромното балансово отписване на положителна репутация, след като финансовите провизии на американското подразделение се оказаха недостатъчни.

За да повиши инвестиционната му стойност, ING планира да намали разходите на американския застрахователен бизнес поне със 100 млн. EUR. Листването обаче ще стане едва когато дружеството е достатъчно независимо и рентабилно, за да издържа дейността си, заявиха от компанията. □

GM отчете добра печалба преди първичното предлагане

Северна Америка остава най-печелившият пазар на компанията

Детройтският автомобилен гигант General Motors Co. отчете печалба от 2.16 млрд. USD за третото тримесечие, предаде Bloomberg. Резултатите от отличното представяне идват точно по време на роудшоуто, организирано от GM във връзка с планираното за следващите седмици първично публично предлагане. Чрез IPO-то компанията очаква да набере поне 10.6 млрд. USD. За целта в продажба ще бъдат пуснати 365 млн. акции в ценовия диапазон 26-29 USD.

Резултати

Общите приходи на автомобилния производител са достигнали 34.1 млрд. USD. За сравнение печалбата преди лихвено и данъчно облагане е била 2.28 млрд. USD, или с 12% повече спрямо миналото тримесечие (2.03 млрд. USD). Въпреки пазарния спад от 30% в продажбата на автомобили GM се представя добре, заяви главният изпълнителен директор на фирмата Дан Акерсон. Гигантът, в който засега пра-

2.16

млрд. USD печалба за третото тримесечие отчете генройтският автомобилен гигант General Motors Co.

вительството на САЩ държи 61%, успя да съкрати разходите си чрез обявената преди година процедура по несъстоятелност.

Региони

Най-добро е представянето на северноамериканския пазар, отчита гигантът. Продажбите са скочили с 33% до 2.13 млрд. USD спрямо второто тримесечие. Също толкова е нараснало и производството - до 707 хил. автомобили. Все още обаче трябва да подобрим резултатите си в Европа, признава Акерсон. Загубата на компанията в региона достигна 559 млн. USD, или над три пъти повече от тази през миналото тримесечие (160 млн. USD). Перспективни остават държавите от групата БРИК (Бразилия, Русия, Индия, Китай). Само в Китай гигантът планира да продаде до края на годината 2 млн. автомобили. □

16 ПАЗАРИ

Цени на петрол и петролни продукти

Вид	Борса	Единица	Октомври	Ноември
Суров петрол	NYMEX	USD/б	83,42	83,42
Брент	ICE	USD/б	84,97	84,97
Газовол	ICE	USD/т	716,25	716,25
Природен газ	NYMEX	USD/MMBtu	3,96	3,96
Бензин 95	NYMEX	USD/т	750	-
Нафта	NYMEX	USD/т	750	-

Фючърси на агрокултури

Вид	Разновидност	Борса	Единица	Октомври
Пшеница	Soft Red	CBT	USD/m	265,47
Царевица	Yellow	CBT	USD/m	230,96
Ечемик	Feed	ASX	USD/m	232,76
Памук	No.2	NYBOT	USD/m	2849,65
Kaiko		NYBOT	USD/m	2785,00
Kafo	Arabica	NYBOT	USD/m	4398,15
Соя	No.2	ICE	USD/m	455,06
Захар	White	NYSE LIFFE	USD/m	726,00

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса

Спот цени на цветни метали

Вид	Борса	Единица	Цена	Зм.
Мед	LME	USD/т	8339	8360
Калай	LME	USD/т	25920	25950
Олово	LME	USD/т	2472,5	2490
Цинк	LME	USD/т	2446	2462
Алуминий	LME	USD/т	2369	2392
Никел	LME	USD/т	23260	23300
Алуминиева сплав	LME	USD/т	2230	2190

Цени на благородни метали

Вид	Борса	Единица	Купува	Продава
Злато	LME	USD/т.р.у.	1353,2	1353,7
Сребро	LME	USD/т.р.у.	24,71	24,75
Платина	LME	USD/т.р.у.	1711	1715
Паладий	LME	USD/т.р.у.	646,5	648
Родий	LME	USD/т.р.у.	2270	2270

Източник: Bloomberg

Мерни единици: 1 бу. соя = 27.216 кг; 1 бу. царевица = 25.4016 кг; 1USD = 1 U.S. cent
1бу. овес = 15.4224 кг; 1 бу. = 0.4536 кг; 1 cwt = 50 кг; 1 gal. = 3.785 л; 1MT = 1000 кг

Курсове за митнически оценки

Валута	Код	За	Стойност
Currency	Code	For	Rate
Австралийски долар	AUD	1	1,38211
Бразилски реал	BRL	10	8,43030
Канадски долар	CAD	1	1,37155
Швейцарски франк	CHF	1	1,46449
Китайски ренминби юан	CNY	10	2,12124
Чешка корона	CZK	100	7,98200
Датска корона	DKK	10	2,62242
Естонска корона	EEK	10	1,25000
Британска лира	GBP	1	2,21749
Хонконгски долар	HKD	10	1,81762
Хърватска куна	HRK	10	2,66753
Унгарски форинт	HUF	1000	7,09714
Индонезийска рупия	IDR	10000	1,57856
Исландска корона	ISK	100	3,8016
Японска йена	JPY	1000	1,37313
Южнокорейски вон	KRW	100	1,73713
Литовски литас	LTL	1000	1,24892
Латвийски лат	LVL	10	5,66448
Мексиканско песо	MXN	1	2,75663
Малайзийски рингит	MYR	10	1,3213
Норвежка корона	NOK	10	4,52037
Новозеландски долар	NZD	10	2,39729
Филипинско песо	PHP	10	1,05783
Полска злота	PLN	100	3,25164
Нова румънска лея	RON	10	4,39384
Руска рубла	RUB	10	4,54126
Шведска корона	SEK	100	4,58093
Сингапурски долар	SGD	10	2,10045
Словашка корона	SKK	10	1,07961
Тайландски бат	THB	100	4,71453
Нова турска лира	TRY	10	9,87244
Щатски долар	USD	1	1,41103
Южноафрикански ранд	ZAR	10	2,03140

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 30.11.2010.

Тип	Валута	Емисионна стойност за поръчки подадени до 15.00 ч. на 9.11.2010 г.	Цена при обратно изкупуване			
Тип	Валута	До 5 000 евро	От 5 001 до 10 000 евро	От 10 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	Над 100 001 евро
консервативен	USD	158,11	157,34	156,56	156,18	154,25
консервативен	EUR	12,01	11,95	11,90	11,87	11,72
консервативен	EUR	84,43	84,02	83,61	83,20	81,97
балансиран	EUR	103,49	102,99	102,49	101,99	100,48
балансиран	EUR	783,44	779,64	775,83	772,03	760,62
високодоходен	EUR	182,34	181,47	180,61	179,74	173,66
високодоходен	EUR	81,84	81,44	81,05	80,66	78,69
високодоходен	EUR	160,64	159,87	159,09	158,32	154,46
високодоходен	EUR	329,50	327,93	326,36	324,79	313,81
високодоходен	EUR	212,95	211,94	210,92	209,91	202,81
високодоходен	EUR	250,34	249,15	247,96	246,76	238,42
високодоходен	EUR	86,69	86,28	85,86	85,45	82,56
консервативен	EUR	242,62	241,47	240,31	239,16	231,07

Нетната стойност на активите на дяла е равна на цената на обратното изкупуване. Информация за проспектите и правилата на фондовете може да бъде получена на тел. 0700 10 000, както и на интернет адреси www.ram.at и www.ram.bg

Котировки на взаимните фондове

Фонд	Тип	Ем. сп. (сп)	ЦОМ	Доходност и Риск							
				От началото на годината (не се ангажира)	Стандартно отклонение	За последните 12 мес.	От началото на публ. преразпределение (ангажиран)				
Авора Капитал АД	Смесен - балансиран	4.8187	4.8428	5.014	4.8187	4.7223	-6.42%	15.50%	-10.18%	-22.91%	21.01.2008
Авора Кепитъл - балансиран	Смесен - балансиран	7.2700	7.3064	7.5608	7.2700	7.1246	-2.63%	14.20%	-0.29%	-10.76%	23.01.2008
Авора Кепитъл - словал COMMODITY FUND	Смесен - балансиран	10.1611	10.3135	10.5675	0.0000	0.0000	1.07%	0.10%	1.28%	1.42%	23.09.2009
Авора Кепитъл Югоизточна Европа	Смесен - балансиран	10.1611	10.3135	10.5675	0.0000	0.0000	1.07%	0.10%	1.28%	1.42%	23.09.2009
Активна Асет Менеджмънт АД	Фонд в акции	2.0967	2.4947	2.0967	2.4947	2.0967	-15.87%	28.66%	-18.65%	-57.48%	12.11.2007
До Активна Високодоходен	Смесен - балансиран	2.4947	2.4947	2.4947	2.4947	2.4947	-16.13%	25.23%	-18.59%	-50.90%	12.11.2007
До Активна Балансиран	Смесен - балансиран	2.4947	2.4947	2.4947	2.4947	2.4947	-16.13%	25.23%	-18.59%	-50.90%	12.11.2007
Астра Асет Менеджмънт АД	Фонд в акции	11.3822	11.3765	11.3594	11.3708	11.3708	5.90%	0.12%	6.96%	6.36%	06.10.2008
До Астра Кеш	Смесен - балансиран	10.7083	10.6550	10.5485	0.0000	0.0000	-0.51%	3.64%	-0.64%	3.11%	06.10.2008
До Астра Баланс	Смесен - балансиран	9.7892	9.7405	9.5944	9.6431	9.6431	-5.25%	8.61%	-5.63%	-1.26%	06.10.2008
До Астра Плюс	Смесен - балансиран	13.0242	12.8952	12.8952	12.8952	12.8952	-3.92%	5.85%	-4.73%	5.31%	14.12.2005
БенчМарк Асет Менеджмънт АД	Фонд в акции	7.5851	7.5100	7.5100	7.5100	7.5100	-10.34%	10.64%	-14.12%	-5.41%	01.03.2006
До БенчМарк Фонд-1 Акции	Смесен - балансиран	4.3580	4.3580	4.3580	4.3580	4.3580	-26.28%	12.71%	-26.77%	-17.47%	21.06.2006
До БенчМарк Фонд-2 Акции	Смесен - балансиран	7.7158	7.4911	7.4911	7.4911	7.4911	-5.42%	11.59%	-1.61%	-9.93%	05.02.2008
До БенчМарк Фонд-3 Сектор Недвижими Имоти	Смесен - балансиран	11.4574	11.1227	11.1227	11.1227	11.1227	8.40%	12.49%	10.97%	3.93%	05.02.2008
До БенчМарк Фонд-4 Енергетика	Смесен - балансиран	12.1586	12.1586	12.1586	12.1586	12.1586	7.17%	0.17%	8.45%	8.34%	03.06.2008
До БенчМарк Фонд-5 ЦИЕ	Смесен - балансиран	82.5479	82.5479	82.5479	82.5479	82.5479	-0.46%	1.39%	-1.47%	-4.40%	20.11.2006
БенчМарк Фонд-6 Паричен	Смесен - балансиран	47.7506	47.7506	47.7506	47.7506	47.7506	-7.99%	2.63%	-10.09%	-13.16%	20.11.2006
Болкан Капитал Менеджмънт АД	Фонд в акции	63.2003	63.2003	63.2003	63.2003	63.2003	-8.33%	4.88%	-6.69%	-11.86%	03.10.2007
До БКМ Балансиран Капитал	Смесен - балансиран	97.6132	97.6132	97.6132	97.6132	97.6132	-5.63%	3.35%	-7.35%	-0.84%	04.01.2007
До БКМ Европа	Смесен - балансиран	78.8242	78.8242	78.8242	78.8242	78.8242	-5.54%	2.47%	-6.99%	-7.21%	25.06.2007
До Балкани	Смесен - балансиран	1.31995	1.31995	1.31995	1.31995	1.31995	5.60%	0.72%	6.56%	5.75%	01.12.2005
Варчев Менеджмънт Компани ЕАД	Фонд в облигации	1.07457	1.07457	1.07457	1.07457	1.07457	-0.44%	4.17%	-0.89%	1.40%	01.12.2005
До Варчев Високодоходен фонд	Смесен - балансиран	0.72690	0.72690	0.72690	0.72690	0.72690	-5.73%	8.29%	-6.74%	-6.49%	01.03.2006
До Варчев Балансиран фонд	Смесен - балансиран	0.74224	0.74224	0.74224	0.74224	0.74224	1.13%	2.55%	2.08%	-10.62%	07.03.2008
ДСК Управление на Активи АД	Фонд в облигации	1.04960	1.04960	1.04960	1.04960	1.04960	2.62%	0.40%	3.57%	3.32%	07.03.2008
До ДСК Стандарт	Смесен - балансиран	1.31995	1.31995	1.31995	1.31995	1.31995	5.60%	0.72%	6.56%	5.75%	01.12.2005
До ДСК Баланс	Смесен - балансиран	1.07457	1.07457	1.07457	1.07457	1.07457	-0.44%	4.17%	-0.89%	1.40%	01.12.2005
До ДСК Растек	Смесен - балансиран	0.72690	0.72690	0.72690	0.72690	0.72690	-5.73%	8.29%	-6.74%	-6.49%	01.03.2006
До ДСК Имоти	Смесен - балансиран	0.74224	0.74224	0.74224	0.74224	0.74224	1.13%	2.55%	2.08%	-10.62%	07.03.2008
До ДСК Евро Актив	Смесен - балансиран	1.04960	1.04960	1.04960	1.04960	1.04960	2.62%	0.40%	3.57%	3.32%	07.03.2008
Елана Фонд Менеджмънт АД	Смесен - балансиран	96.9394	96.9394	96.9394	96.9394	96.9394	-6.11%	6.73%	-6.87%	-0.73%	07.12.2005
До Елана Балансиран Евро Фонд	Смесен - балансиран	101.7712	101.7712	101.7712	101.7712	101.7712	-7.72%	5.78%	-9.11%	-0.27%	06.03.2006
До Елана Балансиран Доларов Фонд	Смесен - балансиран	81.7085	81.7085	81.7085	81.7085	81.7085	-9.80%	9.66%	-11.59%	-2.47%	20.06.2005
ИД Елана Високодоходен Фонд	Смесен - балансиран	123.5471	123.5471	123.5471	123.5471	123.5471	7.54%	0.47%	8.24%	7.22%	31.10.2007
До Елана Фонд Паричен Пазар	Смесен - балансиран	93.3805	93.3805	93.3805	93.3805	93.3805	3.43%	2.41%	0.87%	-2.48%	01.02.2008
До Елана Долар Фонд	Смесен - балансиран	107.3166	107.3166	107.3166	107.3166	107.3166	4.68%	0.65%	5.36%	5.23%	01.07.2009
До Еврофонд	Смесен - балансиран	4.7368	4.7368	4.7368	4.7368	4.7368	-3.68%	7.97%	-3.60%	4.70%	08.07.1999
Златен Лев Капитал АД	Фонд в акции	em 100 000 лв.	em 100 000 лв.	em 100 000 лв.	em 100 000 лв.	em 100 000 лв.	0.8822	0.8822	0.8822	0.8822	01.06.2009
ИД Златен Лев	Смесен - балансиран	0.8888	0.8888	0.8888	0.8888	0.8888	-16.48%	13.74%	-18.14%	-8.47%	01.06.2009
До Златен Лев Индекс 30	Смесен - балансиран	10.0200	10.0200	10.0200	10.0200	10.0200	N/A	N/A			

Индекс на деня

1.4

► процента се повиши японският индекс Nikkei 225 и достигна 9831 пункта

” По време на борсовата сесия в сряда измерителят добави 136 пункта към стойността си. С постигнатия резултат индексът се върна на нивото си от преди четири месеца

Стока на деня

1.53

► процента загуби златото от стойността си и се търгува за 1389 USD/тр. у.

” Цената на благородния метал отбеляза понижение и по време на вчерашната сесия в Лондон загуби 22 USD от стойността си. Слабият интерес на инвеститорите беше главна причина за това

Цифра на деня

1.78

► процента загуби нерафинираната захар на борсата в Ню Йорк и достигна 717 USD/m

” На последната борсова сесия суровината успя да добави 8 USD към стойността си. Анализаторите приемат спада като нормална корекция на фона на бурния ръст в предишните сесии

Петролът навакса загубите от вторник

Цената на петрола отново се върна над 87 USD/б, след като във вторник затвори с понижение от 0.77%. Много важна роля за поскъпването изиграха неофициалните данни за натрупаните количества от суров петрол в САЩ през миналата седмица. Според предварителните изчисления на Американския петролен институт запасите от нефт в страната са намалели със 7.4 млн. барела до 360.2 млн. барела. Натрупаните количества бензин също се очаква да са паднали с 3.45 млн. барела и ако това се потвърди официално, общият им обем ще е намалал до 216.3 млн. барела. Официалният доклад на американското енергийно министерство ще бъде изнесен по-късно днес. Статистиката показва, че в 75% от случаите през последните четири години данните на института съвпадат с обявяваните от енергийното министерство.

За разлика от САЩ в Китай потреблението на петрол бележи понижение. Според информацията на Bloomberg през октомври азиатската държава е внесла 16.1 млн. т суров петрол, или по 3.8 млн. т

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

” На борсата в Ню Йорк цената на суровия петрол с доставка през декември се търгува за 87.13 USD/б

на ден. Това количество остава далеч от абсолютния рекорд, поставен през септември 2009 г. - 22.9 млн. т.

Рязкото поскъпване на петрола през последните две седмици принуди финансовият гигант Goldman Sachs Group Inc. да ревизира предишните си ценови прогнози. Изчисленията, които са направили анализаторите на банката, показват, че цената на петрола ще бъде значително по-висока през 2012 г. Според тях запасите от петрол по целия свят ще продължат да намаляват, а темповете,

► Запасите от петрол изграят една от най-важните роли при образуването на цената

СНИМКИ BLOOMBERG

с които се откриват нови нефтени находища, ще намаляват. Допълнително към това се добавя и очакването за ръст при потреблението на гориво

заради възстановяването на глобалната икономика. От банката добавят, че въпреки високите цени в момента петролът има накъде да поскъпва още

и няма да е изненада, ако през 2011 г. тя премине 100 USD/б. На борсата в Ню Йорк цената на суровия петрол с доставка през декември се търгува-

ше за 87.13 USD/б, което е повишение от 0.46%. При сорта Брент за същия период също се наблюдава поскъпване от 0.12% до 88.76 USD/б. □

► Сесията в сряда донесе на среброто загуба от 7%. На борсата за метали в Лондон то се търгува за 26.86 USD/тр. у., загубвайки 2 USD от стойността си

ГАМАКАБЕЛ - АД гр. Смолян,

Уведомява своите акционери, че е представен финансов отчет на дружеството за III-ро трим. 2010 год. в КФН и БФБ. Същият е на разположение в офиса на дружеството - гр. Смолян, ул. "Хан Аспарух" № 1 от 10 до 12 часа всеки работен ден.

ОБЯВА

Български пощи ЕАД открива

„Конкурс за избор на Водещ мениджър и Банка довереник на облигационна емисия с емитент Български Пощи ЕАД“

1. Описание на обекта на конкурса Конкурсът включва избор на изпълнител по две обособени позиции:

- Избор на Водещ мениджър с цел: емитиране на обикновени, беззалогни, обезпечени, лихвоносни, неконвертируеми и свободно прехвърляеми облигации в размер на 15 млн. евро, с гратисен период на главница от 24 месеца, купонни плащания на 3 месеца, базирани на 3M Euribor + надбавка и възможност за лихвен суап, възраден кол опция, която може да бъде упражнена най-рано след 24 месеца. Погасяване на главницата: на тримесечни равни вноски след втората година. Основна цел на емисията: реструктуриране на текущи задължения на банкови кредити и финансови лизинги. Начин на плащане - частно и последващо допускане на емисията за търговия на Българска фондова борса - София АД.

- Избор на Банка довереник на облигационерите. Участниците могат да подават оферти и по двете позиции, като един кандидат има право само на една оферта по позиция.

2. Общи и специални условия:

- В конкурса могат да участват местни и чуждестранни банки със седалище в Р.България., получили и притежаващи валидно разрешение (лиценз) издадено от БНБ за извършване на банкова дейност.

- Участниците да притежават финансови възможности и отлична репутация за изпълнение на предмета на поръчката. В тази връзка до участие в конкурса се допускат кандидати, които отговарят на следните минимални изисквания:

- Имат присъден дългосрочен кредитен рейтинг от една от следните световно признати рейтингови агенции Standard & Poor's, Fitch Ratings или Moody's. Кредитния рейтинг следва да бъде най-малко от инвестиционен клас: Ваа3 за Moody's, BBB- за S&P или BBB- за Fitch;

- Кандидатите да нямат квалифицирано одиторско мнение в годишният одиторски доклад за последната финансова година - 2009 г.

- Не се изисква гаранция за участие в конкурса.

3. Списък на документите, които следва да бъдат представени от кандидатите:

- Предложение /Оферта/ по образец предоставена в отделен плик с надпис „Предложение“ и данните на Кандидата.

- Всички останали документи и презентации да бъдат поставени в

отделен плик съдържащ подписан и подпечатан опис. Пликът да бъде наименован „Придружителни документи“ и да има изписани данните на Кандидата.

- Удостоверение за актуално състояние, издадено не по-рано от 2 /два/ месеца от представянето му, или „Единен идентификационен код“ (ЕИК).

- участниците да представят следните документи:

• Заверен годишен финансов отчет на участника, придружен от одитно становище за 2009 г. - копие със заверка „Вярно с оригинала“

• Документ удостоверяващ кредитния рейтинг присъден от Standard & Poor's, Fitch Ratings, Moody's - копие със заверка „Вярно с оригинала“.

• За доказване на техническите възможности и квалификация по общите условия на конкурса участниците да представят Разрешение (лиценз) за извършване на банкова дейност, издадено от БНБ - копие със заверка „Вярно с оригинала“.

- Административни сведения за Участника, вкл. адрес и телефон за връзка.

- Декларация за липса на обстоятелства по т.2 и т.3 от Конкурсната документация

- Декларация, по т.2.2, т. 2.3, т. 4.1 от критериите и методиката за оценка на кандидатите.

- Декларация, за запознаване с условията на Конкурса.

4. Време и начин за предоставяне на информация:

на участие ще бъде предоставен пакет от финансова и обща информация съдържаща - прогнозни финансови отчети, допускания за развитието на компанията, историческа информация;

5. Срокове и място за получаване на конкурсната документация - конкурсната документация се предоставя срещу документ за платена такса в размер на 10 лв. на електронен носител при писмено поискване от Кандидата, подписано и подпечатано от негов законен представител, всеки работен ден от 9.00 до 17.00 часа в деловодството на Български Пощи ЕАД на адрес ул. „Академик Стефан Младенов“ № 1, бл. 31, София. Таксата се заплаща по сметка на Български Пощи ЕАД: IBAN BG88RZBB9151032734305. Краен срок за получаване на конкурсната документация: до 17.00 ч. на 24.11.2010 г. Краен срок за внасяне на предложението на участниците - 17.00 ч. на 25.11.2010 г. Предложенията се приемат само на място в деловодството на Български Пощи ЕАД на адрес ул. „Академик Стефан Младенов“ № 1, бл. 31, София. Първото заседание на комисията за разглеждане, оценка и класиране на предложенията ще се проведе от 9.30 ч. на 26.11.2010 г.

6. Валидност на предложението: отправените количествени предложения да имат минимален срок на валидност 30 дни за водещия мениджър/поемател и 3 месеца за банката довереник.

Българските емигранти ще наляят 2.24 млрд. лв. в икономиката

Най-предпочитаните дестинации за работа са Испания, Германия, Италия, Великобритания, САЩ, Румъния и Канада

Българите извън граница продължават да изпращат пари в родината въпреки кризата. Това показва докладът на Световната банка за сумите, които емигрантите са пращали към родните си места през тази година.

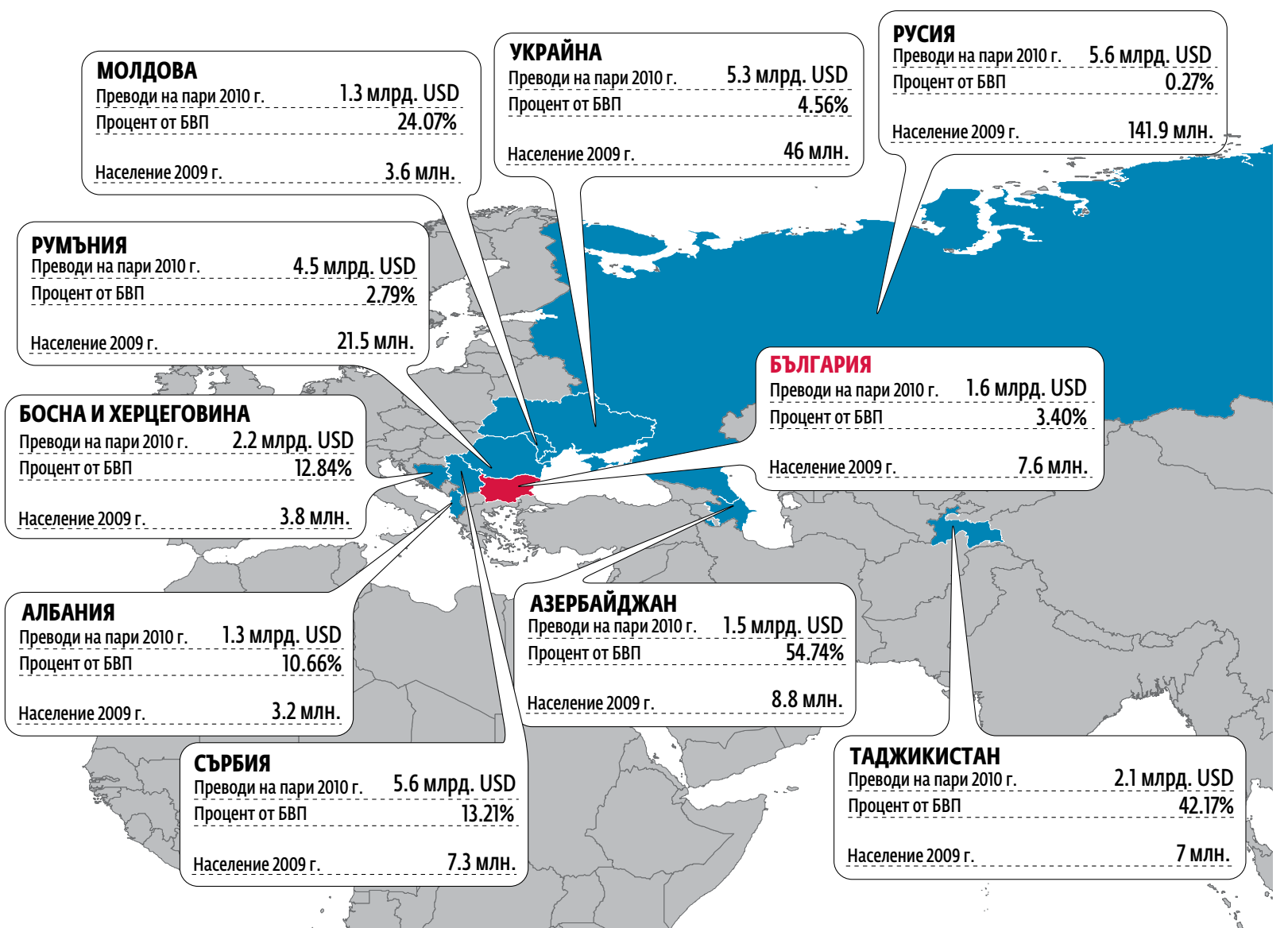
Българските емигранти ще изпратят у нас 1.6 млрд. USD (2.24 млрд. лв.) през 2010 г., което е с 4% повече в сравнение с предходната година. Въпреки кризата и финансовите затруднения нашенците, които работят в чужди държави, продължават да подпомагат семействата си, а по този начин да финансират и икономиката. От данните на Световната банка става ясно, че емигрантите са близо 1.2 млн. души, или 16% от населението на България. Сред най-предпочитаните дестинации за работа и живеене на българските емигранти са Турция, Испания, Германия, Гърция, Италия, Молдова, Великобритания, САЩ, Румъния и Канада.

Класация

Най-много пари от емигрантите в страните от Европа и Централна Азия са получили Русия и Сърбия - по 5.6 млрд. USD, след тях се нарежда Украйна с 5.3 млрд. USD. България е на шесто място в региона. След нас са Азербайджан с 1.5 млрд. USD, Молдова и Албания с по 1.3 млрд. USD.

Тенденция

В доклада на Световната банка се посочва още, че не само българските емигранти изпращат финансови средства. Тази тенденция е характерна за всички страни по света, но тя е най-силно изразена в развиващите се държави. През 2009 г. общото количество пари, които са се ввели в икономиките на тези държави, е било 307 млрд. USD. Прогнозите са за 2010 г. те да се увеличат

325 млрд. USD са изпратили емигрантите в развиващите се страни през 2010 г. В световен мащаб паричните преводи за тази година ще стигнат 440 млрд. USD

до 325 млрд. USD. А през 2012 г. сумата ще набъбне с още близо 60 млрд. USD до 370 млрд. USD. Сред най-желаните дестинации за работа са САЩ, Русия, Германия, Саудитска Ара-

бия и Канада.

Откъде отлитат най-много пари

В световен мащаб държавата, от която се изпращат най-много средства, е САЩ. През 2009 г., парите, които са излезли от страната, са стигнали 43.3 млрд. USD. Емигрантите, които търсят по-високи доходи там, също са най-много - 42 млн. за целия период на 2010 г. След Америка най-големите донори на средства през 2009 г. са били Саудитска Арабия (25.2 млрд. USD), Швейцария (19.6 млрд. USD), Русия (18.6 млрд. USD) и Германия (10.9 млрд. USD). На отсрещната страна - най-големи получатели, са Индия (49.3 млрд. USD), Китай (48.7 млрд. USD), Мексико (22.6 млрд. USD) и дори Франция (15.9 млрд. USD). Статистиката показва, че като част от brutния вътрешен продукт делът на външните постъпления при някои от по-малките държави достига внушителните 25%.

Вместо инвестиции

Паричните преводи от

емигрантите са жизненоважен източник на финансова подкрепа, които директно увеличават доходите на техните семейства, коментира Ханс Тимър, директор на отдела "Перспективи за развитие" към Световната банка. По думите му именно тези финансови потоци са основните инвестиции в здравеопазване, образование и за развитие на малкия бизнес.

Паричните преводи през 2008 и 2009 г. са били най-жизненоважни за победните държави, се казва в доклада на Световната банка. Те се оказват жизненоважни за икономиките им след отлива на чужди

инвестиции.

Бъдеще

Приходите от емигрантите винаги са били и ще останат едно от главните пера в бюджета на победните държави. Голямата безработица в страните с по-високи доходи обаче принуждава богатите държави да свиват имиграционните си квоти. С тези действия те се опитват да създават повече работни места за собствените си граждани. Всичко това неминуемо ще се отразява и върху ръста на средствата, изпращани от емигрантите. И през следващите години емигрантите ще продължат да подкрепят семействата

2011 г. Кои ще са най-желаните места за миграция

- 1 САЩ
- 2 Русия
- 3 Германия
- 4 Саудитска Арабия
- 5 Канада

си, но темпът на ръст на финансовите потоци ще се забавя, поне докато кризата окончателно не си замине.

Георги Георгиев

► България

Население	7.6 млн. души
Брой емигранти	1.2 млн. души
Топдестинации	Турция, Испания, Германия, Гърция, Италия, Молдова, Англия, САЩ, Румъния, Канада

Емигранти с висше образование	16%
Лекари	290%
Емигрирали през 2010 г.	107 хил. души

Парични преводи	
2003 г.	1.718 млрд. USD
2004 г.	1.723 млрд. USD
2005 г.	1.613 млрд. USD
2006 г.	1.716 млрд. USD
2007 г.	1.694 млрд. USD
2008 г.	1.874 млрд. USD
2009 г.	1.558 млрд. USD
2010 г.	1.602 млрд. USD

► Ръст/спад на паричните потоци

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Развиващи се държави	22.80%	16.70%	-5,50%	6.00%	6.20%	8.10%
Източна Азия и Пасифика	23.70%	20.20%	0,30%	6.40%	7.20%	8.50%
Европа и Централна Азия	38.50%	16.50%	-22,70%	3.70%	6.50%	10.40%
Латинска Америка и Карибите	6.90%	2.20%	-12,00%	2.00%	7.60%	10.00%
Северна Америка и Близкият изток	21.50%	11.80%	-6,30%	5.30%	4.50%	6.70%
Южна Азия	27.10%	32.50%	4,50%	10.30%	5.10%	6.30%
Цял свят	21.10%	15.10%	-6,10%	5.80%	5.40%	7.50%

България продължава да бъде нетен донор на Евросъюза

Прелом в оползотворяването на еврофондовете няма да има до края на 2011 г.

До момента България все още е донор на ЕС, това показват данни на Министерството на финансите. Според справка от сайта на ведомството от януари 2007 до август 2010 г. страната ни е внесла 1.9 млрд. лв. в бюджета на ЕС. Всяка годишна вноската, която България плаща, бавно се повишава. А в същото време усвоените пари от еврофондове са недостатъчни.

По оперативните програми са изплатени близо 1.3 млрд. лв., а по Програмата за развитие на селските райони са платени 1.135 млрд. лв. От разплатените средства обаче трябва да се изключат платените в края на юли тази година 391 млн. лв. (200 млн. EUR) по програмата JEREMIE. Причината е простичка - те не са стигнали до крайния бенефициент, а именно малките и средните предприятия у нас. Тези пари ще започнат да се харчат в началото на 2011 г., като ще се възстановят от ЕК на България, след като обаче се приспадне вноската от 30 млн. EUR.

Ресорният министър

Усвояването на еврофондовете ресорният министър Томислав Дончев го описа накратко по следния начин: "Спасявам Дунав мост 2, спасявам жп линията Пловдив - Свиленград и какво ли не друго спасявам. Ако ме питате какви са ми дългосрочните цели, те са да престана да спасявам." Той признава също, че 14 общини никога не са печелили европроект.

Успоредно с тях има и малки общини, където европейското финансиране на глава от населението е над 2000 лв., както община Белослав, а с тези, които се изпълняват в момента, те ще достигнат вероятно 2300-2400 лв.

Изоставане

А какво мислят за темповете на оползотворяване на средствата хилядите бенефициенти, на които проектите изобщо не са разгледани от оценителни комисии. Палмата на първенството в това

отношение държи Програмата за развитие на селските райони, където по мярка 123 има около 100 неразгледани проекта. На други е разплатен само първоначалният аванс. Банките обаче никога не чакат да се "нагуткат" държавните чиновници и започват процедури по опис и продажба на имуществата на бенефициентите по оперативните програми (ОП), които са прибягнали до кредити. И бенефициентите няма как да се справят, при условие че не са им превели междинните и окончателните плащания.

Хитър хог

Вицепремиерът Симеон Дянков запази при себе си сертифициращия орган - дирекция "Национален фонд", което е силен коз в ръцете му. От друга страна, меко казано, е странно едно и също министерство да осъществява едновременно и сертифицицията, и контрола на евросредствата, което е за сметка на качеството на одита, което не е удебяло от зоркия поглед на еврочиновниците от ЕК и Европейската СП. От тяхна страна налице са сериозни препоръки към качеството на одита върху евросредствата независимо от двойните възнаграждения на одиторите, стигащи почти депутатската заплата (на държавен одитор - 1800 лв. основна месечна заплата). Финансовият ни министър извади още един силен коз в надпреварата в контрола над европарите - в средата на август негова заместничка стана една от най-подготвените експертки по еврофондовете у нас - Боряна Пенчева. Тя 7 години оглавяваше дирекция "Национален фонд" и е добре позната в Брюксел.

Това е изключително важно предимство пред доскоро никому неизвестния бивш габровски кмет (Томислав Дончев - бел. ред.). Под ръководството на Дончев са и няколко дирекции с координиращи и информационни функции като: "Програмиране на средствата от ЕС"; "Мониторинг на средствата от ЕС"; "Информация и системи за управление на средствата от ЕС" - ИСУН и Централен информационен офис при Министерския съвет.

Дянков обаче загуби контрола над управлението на най-малката оперативна програма - "Техническа помощ", която премина под опеката на Дончев и сега е в щата на Министерския съвет. Тя е едва около 56.8 млн. EUR, но за сметка на това е твърде важна за бъдещата дейност на държавната ни администрация по управлението и оценяването на европроектите. Към нея, а и към предвидените средства за техническа помощ в другите ОП, както е тръгнало, най-голям дял

Закони

Какво трябва да се промени

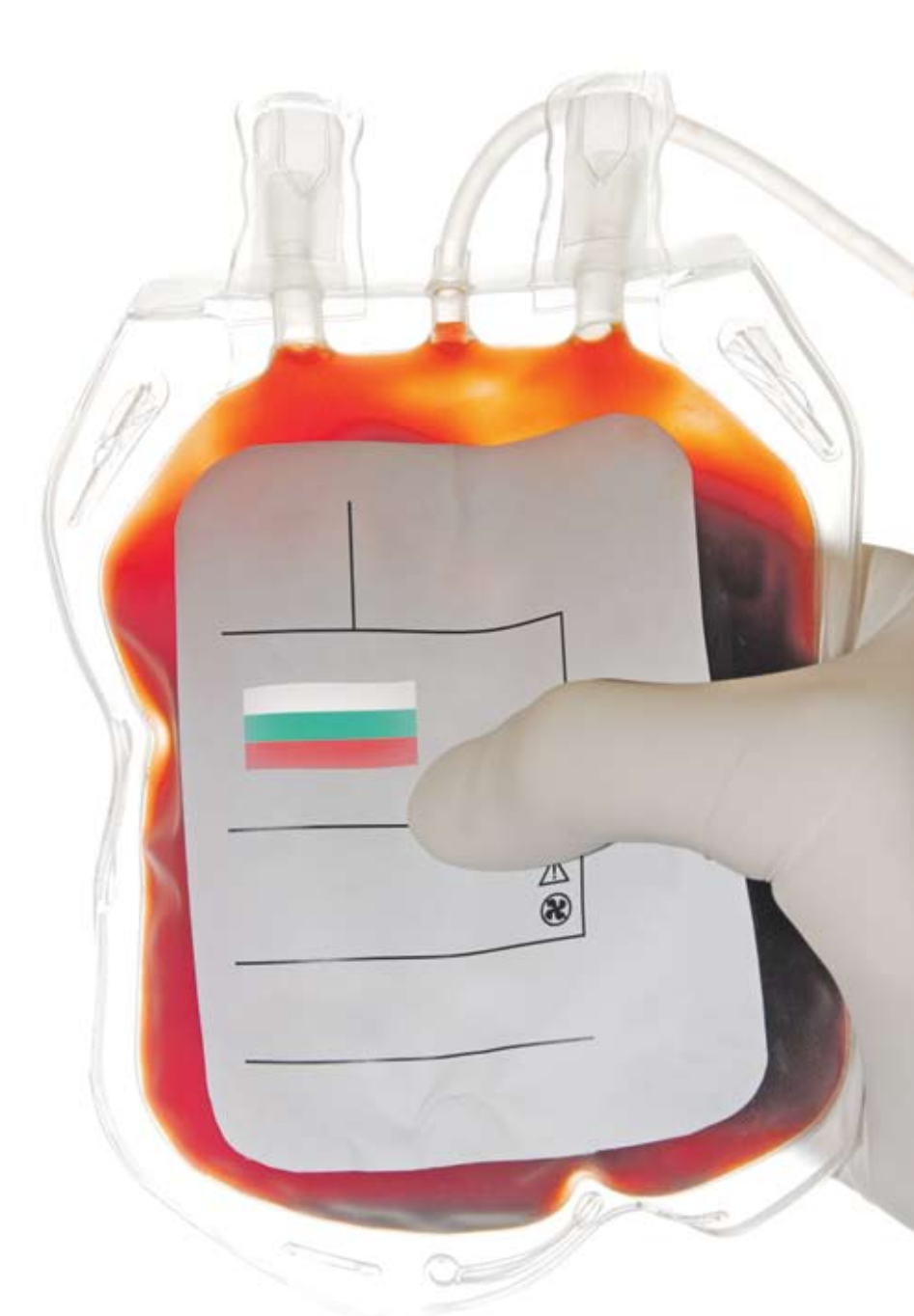
1 Да се приемат от парламента промени на Закона за обществените поръчки в частта за конфликта на интереси при провеждането на търговете и съставяне на заданията за всеки търг. Създаване на единен държавен орган за обявяване на обществените поръчки към Министерския съвет.

2 Създаване на специфичен механизъм чрез изготвяне на промени за изменения и допълнения на множество закони, които ще позволят по-широк достъп на неправителствените организации и гражданското общество за контрол по изпълнението на спечелените проекти с цел спазването на срокове и обеми на финансирането.

3 Коригиране на ПМС 121, 55 и 179 в частта им, отнасяща се за сроковете за разплатения, прецизиране на допустими разходи, реципрочност при договаряне между управляващите органи на ОП и бенефициентите, както и налагане на финансови санкции при забавяния в разплатяванията и неспазване на договорните изисквания.

4 Изготвяне и приемане от Народното събрание на проектозакон за публично-частното партньорство, тъй като засега има само една методика от МФ и всеки кмет я прилага, както му изнася.

ще получат експертите от Световната банка. Те предстои да дойдат у нас и да управляват европроектите. За това се договориха преди време президентът на

Световната банка Робърт Зелик и премиерът Бойко Борисов. Българските консултанти ще вършат основната част от работата по изготвянето и управлението на проектите, но сега те ще бъдат и подизпълнители за "жълти стотинки" на тези уж знаменити консултанти от Световната банка.

14 общини никога не са печелили европроект, призна министърът по управлението на средствата от ЕС Томислав Дончев

На практика усвояването на еврофондовете е един от ключовите моменти, които може да подпомогнат излизането на България от кризата. Особено след като държавата не разполага с финансови средства за големи инвестиционни и капиталови разходи.

Йосиф Аврамов

Мерки

Как да се ускори усвояването на еврофондовете

► използване на съществуващите и поддържани регистри по предназначение и премахване на практиката за изискване на документи с мокър печат за субекти, вписани в държавен регистър;

► създаване на гържавна консултантска компания с единна тарифа за подпомагане в разработването на кандидатските проекти от общините, малките и средните предприятия, микропредприятията и кооперациите (в Гър-

ция е създадена АЕДА);

► премахване на множеството забрани за повторно участие на спечелили вече веднъж проект бенефициенти за надстройка на спечелилия проект чрез нов, отнасящ се до този, който вече функционира;

► разширяване на работните групи по изработване на проекта за НСПР през следващия планов период, като се включат и представители на браншовите организации, както и представители на гражданското общество с опит по европейските проекти;

► създаване на прогностватки през следващия планов период 2014-2020 г. за

децентрализация на оценката и мониторинга на част от проектите;

► аутсорсване на информационните кампании, съпътстващи отварянето на различните предложения за набиране на кандидати и обученията на спечелилите такива за управлението на проектите им;

► въвеждане на административна и наказателна отговорност за забавени срокове, създаване на умислени пречки пред бенефициентите, изисквания за многократно дублиращи документи и т.н., и т.н.;

► преминаване на изцяло външно експертно оценяване на подготвените пред-

ложения, като гържавните експерти си запазват правото на контрол по всяко време на процеса. За тази цел следва да се подменят изцяло комитетите по наблюдение на ОП;

► облекчаване процедурите по изискуемите банковите гаранции и гаранции за съфинансиране от страна на бенефициентите;

► премахване на редицата забрани за повторно участие на спечелили вече веднъж проект бенефициенти за надстройка на спечелилия проект;

► подсилване на оперативното управление на ПРСР със знаещи и можещи експерти на Държавен фонд "Земеделие".

1.9

► млрд. лв. е внесла България в бюджета на ЕС, а по оперативните програми сме успели да усвоим 1.3 млрд. лв.

ЕВРОПАРИ

До седмица тръгват три нови конкурса по JEREMIE

Едва след година обаче фирмите ще имат достъп до дългоочакваното рисково финансиране за 199 млн. EUR

През следващата седмица ще бъдат обявени три нови конкурса, свързани с инициативата JEREMIE, чрез която се осигурява рисково финансиране и банкови гаранции за малки и средни предприятия. Това съобщи Жулиета Хубенова, зам.-председател на Инвестиционния борд на JEREMIE и съветник по европейски програми в Министерството на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ).

Инициативата се реализира по линия на Оперативна програма „Конкурентоспособност“ (ОПК) и по нея са предвидени 199 млн. EUR. Бизнесът обаче ще може реално да получи финансиране по JEREMIE едва през лятото или есента на следващата година - близо 5 години след старта на европрограмата и две години преди края й.

Зелена светлина за милиони евро

След като в началото на ноември приключи първият етап от конкурса за избор на фонд мениджър по JEREMIE, сега предстои да бъде даден старт и на следващите два. Те са свързани с избора на мениджъри за фондовете, които ще финансират малки компании в процес на развитие (growth equity fund) и мецанин фонда (mezzanine fund), който е смесен инструмент между дялови инвестиции и заеми. Те са с капитал от по 60 млн. EUR, като половината от сумата е осигурена за сметка на инициативата JEREMIE, а останалата трябва да бъде предоставена от фондовете кандидати.

Пак през следващата седмица ще бъде обявен и конкурсът, свързан с гаранционния фонд по инициативата. Този конкурс вече е насочен към банките, а не към фондовете за рисково финансиране. Капиталът, който е предвиден по него, възлиза на 74 млн. EUR. Идеята е в сегашните условия на криза, когато банките трудно отпускат заеми, да им бъдат предоставени гаранции, за да се създадат по-сигурни условия за тях, а по този

12

► консорциума са кандидатствали при първата обява за мениджър на фонда за финансиране на стартиращи компании по инициативата JEREMIE

► **Инвестиционният борд, който отговаря за JEREMIE, се състои от трима представители на МИЕТ и двамата – на Европейския инвестиционен фонд**

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

начин и кредитирането на малки и средни фирми да се „отпуши“. Изчисленията на МИЕТ показват, че сумата от 74 млн. EUR ще доведе до отпускането на кредити от 370 млн. EUR. Те ще бъдат предоставяни на фирми, които имат потенциал за растеж, но нямат какво да заложат, за да получат банково финансиране.

Какво се случи досега

През юли беше създаден холдинговият фонд по JEREMIE, който отговаря за управлението на средствата по инициативата от името и за сметка на българското правителство. Бяха преведени и сертифицирани 199 млн. EUR, с което процентът на усвояване на субсидиите по европрограмата се увеличи значително, но само статистически, не и реално. В началото на ноември приключи първият етап от конкурса за избор на мениджър на фонда за стартиращи малки компании (venture capital). Фондът е с капитал от 30 млн. EUR, от които 21 млн. EUR са по линия на JEREMIE. Документи са подали общо 12 консорциума, показва справка от МИЕТ. С това очакванията на експерти и консултанти, че тъй като финансирането на стартиращи фирми е пре-

„Прогнозата ми е, че през лятото или най-късно наесен вече ще има и фирма, която да е получила субсидии по инициативата“

► **Жулиета Хубенова,** зам.-председател на Инвестиционния борд на JEREMIE и съветник по европейски програми в МИЕТ

калено рисково, едва ли ще има кандидати, не се оправдава. „Това е много добър резултат. В другите страни, в които се е реализирала инициативата JEREMIE, интересът беше значително по-слаб“, коментира Жулиета Хубенова.

Кога парите ще стигнат предназначението си Оттук нататък предстои

Законодателство Дискусия за финансовите корекции по европрограмите

Централното координационно звено за Структурните инструменти на ЕС стартира публична дискусия във връзка с промените в методологията за определя-

не на финансови корекции на разходите по европрограмите. Методологията бе приета с Постановление N 134 на Министерския съвет от 2010 г. Всички желаещи да участват в дискусията могат да изпратят своите предложения за допълнения и промени в постановлението на e-mail: eufunds-public@government.bg до 15 ноември 2010 г.

215

► служители на газова компания „Овергаз“ са завършили обучение за повишаване на професионалната си квалификация по европроект на дръжеството за 158 хил. лв.

- началото на април ще бъде избран първият фонд мениджър. Той може да започне веднага да търси подходящата стартираща компания, която да финансира.

От практиката знам, че са нужни минимум 3 до 6 месеца, за да се направи изборът. С други думи, прогнозата ми е, че през лятото или най-късно наесен вече ще има и фирма, която да е получила субсидии по инициативата“, коментира Хубенова.

Същата процедура ще се проведе и по отношение на

останалите два фонда за рисковите инвестиции, т. е. резултатите по тях трябва да се движат с около два месеца закъснение.

А всъщност в началото на годината представителите на държавните институции очакваха и обещаваха, че към настоящия момент вече ще има компании, които реално да са получили дялови инвестиции. А на практика, докато това се случи, нищо чудно кризата да е отминала и микрофирмите сами да са намерили финансиране.

Дарина Черкезова

Накратко Какво е JEREMIE?

► Инициативата JEREMIE е разработена от Европейската комисия и Европейския инвестиционен фонд и цели да подобри достъпа на малките и средните предприятия (МСП) до финансови ресурси.

► За прилагането ѝ се създава холдингов фонд, който е с ресурс от 199 млн. EUR, а впоследствие се учредяват и подфондове, които изразяват ролята

на посредници и чрез тях фирмите получават рисков капитал, гаранции, микрокредити и т. н.

► Холдинговият фонд е револвиращ, т. е. при изхода си от инвестицията финансовите посредници връщат обратно във фонда средствата, които впоследствие отново използват за по-нататъшни инвестиции, свързани с МСП.

► Парите от фонда може да се използват до 2015 г. Сумите, които не са „превъртени“ през финансови посредници, се връщат обратно на ЕС.

ПЪТЯТ КЪМ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА е постлан с добри намерения

Преглед Европрограми

► 2010 г. е към края си и обикновено по това време се правят равностметки за всичко свършено или несвършено през годината. Това е и формалният повод в „Пари“ да публикува в следващите няколко броя преглед на програмите, финансирани със средства от европейските фондове. Целта е да бъдат открити добрите практики и промени, но и недостатъците и липсата на напредък, така че в края на следващата година резултатите да бъдат по-добри. Анализите ще бъдат подготвени от консултанти и експерти в съответната област. Първата тема е Оперативна програма „Конкурентоспособност“. Следващата седмица очаквайте преглед на „Програмата за развитие на селските райони“.

Положителните резултати и подобренията по европрограмата за бизнеса през изминаващата 2010 г. са мираж

През последната една година по Оперативна програма „Конкурентоспособност“ (ОПК) се случиха няколко на пръв поглед добри неща - отчетен бе най-високият процент на усвояемост на средствата, бяха обявени нови процедури за бенефициентите, кандидатстването бе облекчено. Тези „постижения“ обаче са по-скоро миражи. Представителите на бизнеса са наясно, че по-високият процент на усвояемост се дължи на прехвърлянето на 199 млн. EUR към Европейския инвестиционен фонд във връзка снемного популярната инициатива JEREMIE, а реално пари до фирмите не стигнаха. Сред новообявените процедури пък имаше такива, които никак не бяха атрактивни, а по тези, към които имаше наплив на проекти, правилата се променяха дори и със задна дата. А „облекчените“ административни процедури се оказаха в най-добрия случай излишни. Къде сбъркахме?

Колкото повече, толкова повече

През 2010 г. по ОПК започнаха да се отварят схеми след схема в допълнение към тези, които вече се намират в изпълнение и дори приключват. Голямото количество обаче не доведе до качество по отношение на тяхното съдържание и реализация.

► Иновациите

В момента има поне две схеми, към които интересът е слаб - за технологични паркове и за комерсиализация на иновациите. Вече четвърта година „брадясват“ и стартиращите иновативни предприятия. Те се оценяват с такова темпо, че когато излязат резултати, въпросните предприятия не са нито стартиращи, нито иновативни. Особено „ключов“ е критерият, според който предприятието се счита за иновативно, ако

„е регистрирано до 3 месеца преди кандидатстването“. Ако е регистрирано 4 месеца по-рано - не е иновативно. А ако чака една година в оценка? Друго интересно правило по схемата е, че трябва да се съберат 10 проекта, за да се проведе оценка. Ако има 9 проекта и 10-и не дойде - въпросната иновация може да чака и три години някой да благоволит да подаде десети проект.

Все по-безумно става твърдението, че стимулираме иновациите, когато нерядко 100% от предложенията се отхвърлят на етап административна проверка, т.е. самите иновации не се четат и не се оценяват. А би следвало първо да се оценява именно иновацията и после бенефициентът да се подпомага да окомплектова проекта си и да го изпълнява.

► Клъстърите

От тази година насърчаваме и развитието на клъстърите. Само че ако клъстър иска да получи инвестиционна подкрепа, той трябва да има не по-малко от 20 члена, един от които задължително да бъде обучаваща организация. Тоест създава се впечатление, че не е посочено изискване единствено за името на клъстър и адреса, на който той трябва да се намира. Ако не се искат пък пари за инвестиции, членовете на клъстър трябва да бъдат поне седем. Ако някъде има клъстър с шест члена, да си знае, че не става.

За втори път през 2010 г. беше пусната и схемата за големи предприятия. Но

► Фирмите бяха неприятно изненадани, когато преди няколко месеца бяха променени правилата за отчитане на разходите по проектите им

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

се оказа, че те трябва да доказват иновативност на световно ниво във връзка с технологичната си модернизация. Сякаш в програмата няма цял приоритет на тема иновации. А ако се чудите как се доказва иновативността, отговорът е прост - с писмо от браншова организация. Тоест поставя се абсурдно изискване, което впоследствие се проверява по също толкова абсурден начин.

► Затрунението

В духа на световната финансова криза беше пусната и схема за предприятия в затруднение. В последния възможен момент. Хайде сега да видим - кое е това предприятие, което ще пише проект и ще го съфинансира, за да получи консултации, чрез които да излезе от сериозната криза, в която се намира? Странно е и как на базата на годишни финансови отчети ще се разбере дали едно предприятие е изпаднало в затруднение след средата на 2008 г., и то доказвайки, че е загубило регистрирания си капитал (най-често 5 хил. лв.). Да не говорим за другата хипотеза - допустимият кандидат трябва да отговаря на условията за обявяване в несъстоятелност, но срещу

И тази година старият проблем с липсата на ефективна комуникация с държавните служители, които отговарят за ОПК, остана без решение

него да не е започната такава процедура.

От просто по-просто

И тази година старият проблем с липсата на ефективна комуникация с държавните служители, които отговарят за ОПК, остана без решение. От файловете с публикувани отговори се вижда, че 15-дневният срок за обратна връзка не се спазва. На информационните дни информиращите са отговаряли: Не съм компетентен да отговоря на въпроса, или пък са давали повече от страни отговори.

Введе се възможност бенефициентите да покриват разходите си за консултант по проекта с евосубсидиите. На практика обаче бенефициентът или самият консултант си правят фиктивна процедура, с която се

избират един друг.

Въвеждането на правилото за сконтиране на гранта (т.е. намаляване на гранта, когато се изплаща за повече от година) не беше разяснено и обосновано по никакъв начин, включително и на информационните дни. И още по-объркващо - най-неочаквано правилото за сконтиране изчезна. Направи се корекция в движение и тя влезе в сила за всички схеми - за вече затворените, за текущите и за постоянно отворените. Така и не се разбира, какво ще стане с тези, които вече са си сконтирали гранта, както и кой на кого ще сконтира в бъдеще.

Появиха се и нови правила, които се въведоха пак със задна дата и спрямо дори изпълнени проекти. Пример е решението от началото на септември, с което фирмите бяха задължени да доказват своята грижа на добър стопанин, като представят минимум 3 оферти за извършените от тях поръчки при положение, че са имали право да договорят директно. Ако за стартиращите проекти това не е чак толкова фатално, за тези, които вече дори бяха приключени, новото изискване ги изправи пред риска да не получат признаване на разходите си. Пак с

оглед на опростяването сега на кандидатите се изисква и копие от книгата на акционерите. Това се прави, за да се прецени размерът на предприятието. Само че за размера на предприятието се попълва изрична декларация, за верността на която кандидатът носи отговорност. А този, който е измислил изискването, вероятно никога през живота си не е виждал истинска книга на акционерите - в мащаб А3 и в обем неколкостотин страници. Друг е въпросът, че от книгата на акционерите се добива само частична информация за собствениците на предприятието, а не и за дяловете на същото в други фирми, нито пък за техния мащаб.

Дори най-положителната промяна към момента - възможността да се изискват липсващи документи на кандидатите, успя да прояви отрицателната си страна. На фирмите се изпращат лаконични писма, като явно се разчита на яснотата на способностите на кандидатите. Например: Декларацията ви е некоректно попълнена, моля, представете коректно попълнена декларация. Писмата са анонимни и няма кого да попиташ какво точно са имали предвид авторите им.

Тук има, тук няма

През тази година беше обявена поръчка за консултантски услуги, свързани с ОПК на стойност 2.2. млн. лв. Въсъщност ако трябва да сме съвсем точни, поръчката бе обявена, спряна, разделена, пусната отново и накрая прекратена. Оказа се, че както първоначално администрацията е имала нужда от консултантска помощ за 2 млн. лв., така в периода на оценката на офертите необходимостта от тази помощ изведнъж е отпаднала. В същото време немало консултанти са включени в работни групи към управляващия орган на програмата. Това поставя поне два въпроса: има ли конфликт на интереси и защо професионални консултанти работят безплатно.

Няма време

Има какво да се критикува в работата по ОПК през изминалата година. Забележките и коментарите обаче не трябва да се приемат като персонална критика, а като констатации за проблеми, които е добре да бъдат премахнати. Все пак вече минаха 4 години от старта на програмата и досега нещата вече трябваше да бъдат подредени. И е крайно време не само да се пускат схеми, да се оценяват проекти и да се отчита усвояемост, а да се помисли по основния въпрос - очакваме ли ефект от похарчените пари, или просто ги изливаме като вода в пясък.

Мартин Петков,

управител на консултантска компания „Консулто България“

Визитка Кой е Мартин Петков

► Мартин Петков е завършил право в СУ „Св. Климент Охридски“. Работи в сферата на управление на средства от ЕС от 2003 г. Бил е експерт в Министерството на труда и социалната политика и Министерството на икономиката - в звена, ангажирани с предоставяне на безвъзмездна

помощ по програма ФАР. Бил е част от екипа на HVB Bank отново в сферата на европейското финансиране.

► От началото на 2007 г. работи като консултант основно в областите, свързани с предоставяне на безвъзмездна помощ, институционално укрепване, обществени поръчки, международни тържни процедури и държавни помощи.

► Лектор е в Американския университет в България.

БИЗНЕС ТЕХНОЛОГИИ

Миникомпютри Смъртта на нетбуковете е преувеличена

Нов доклад на анализаторите от IDC показва, че пазарът на ултрапреносимите персонални компютри ще продължи да расте, макар и с по-бавни темпове. Въпреки че минилаптопите

понесоха удар след появата на медийни таблети като iPad на Apple или Samsung Galaxy Tab, раната едва ли ще се окаже смъртоносна. Предвижданията на IDC са продажбите на нетбукове за тази година да достигнат 38.7 млн. броя, или с 10.3% повече в сравнение с 2009 г. Средният годишен ръст за следващите четири години обаче ще спадне

до 4.3% и продажбите на този тип устройства ще достигнат върхната си точка от 42.4 млн. единици през 2014 г. ЦИЕ са два от пазарите, които имат най-голям потенциал за нетбуковете. Водещите производители на минилаптопи продължават да бъдат Acer и Asus, като техният общ пазарен дял в световен мащаб през 2009 г. е бил 42.6%.

Новият живот на хартията

Онлайн достъпът до принтери става все по-лесен, а тези устройства намират приложение и извън офисите

До немного отдавна мнозина смятаха, че хартията като средство за съхранение на информация ще изчезне. Битуваха футуристични идеи, че в бъдещето всички ще четем единствено от компютърен екран, а хартиените книги и документи ще се превърнат в музейни експонати или пък ще са любопитни предмети без приложение в съвременния свят, имащи единствено колекционерска стойност.

Борба за територия

Сега, когато вече "живеем в бъдещето", така да се каже, става ясно, че тези очаквания едва ли ще се сбъднат в скоро време. Действително сега получаваме голяма част от информацията си през компютъра, а успехът на преносими устройства като таблетите излиза все повече от територията, някога запазена единствено за хартията. Най-успешният проект в тази област - таблетът iPad на Apple, дори вече замества част от книгите в някои учебни заведения на Запад или обемистите тефтери в болници например. Но, изглежда, и самата територия се е увеличила, защото употребата на хартия като носител е по-голяма от всякога.

Бързо, лесно, гостъпно

Разбира се, в днешния бързо развиващ се свят се налага дори хартията да се променя. Достъпът до хартиени носители трябва да стане по-бърз, по-евтин и най-вече по-лесен. Никой не разбира това по-добре от компаниите, които произвеждат принтиращи устройства. Сега, когато потребителите разполагат с десетки канали за трансфер на информация, окабеляването на цял офис само с цел свързване на принтери е дотолкова нецелесъобразно, че много фирми могат изобщо да прескочат тази стъпка. Ето защо ставаме

свидетели на все по-интересни решения от страна на големите производители на печатащи устройства, които ни позволяват да комуникираме с принтера си посредством интернет, а отскоро и чрез "облака".

Печатане по пощата

Доскоро свързването с отдалечен принтер беше трудоемка задача, изискваща намесата на специалист. За създаването на връзката потребителски компютър - принтер се изискваха различни кабели, драйвери и други специфични софтуер и хардуер - все неща, за които обикновеният ползвател няма нито време, нито желание да разбира. Сега обаче навлизаме в ерата на "облака" - работа с отдалечени компютърни ресурси с минимални изисквания за техническа компетентност от страна на потребителя. Наскоро HP представиха серия принтери, които могат да печатат всичко, което им изпратите по e-mail. Не става въпрос единствено за самото писмо като текст, а за всичко - ако изпратите снимка, принтерът ще използва фотохартия (ако такава е налична, разбира се), а текстовите документи се отпечатват на обикновена хартия, в същия вид, в който сте ги получили електронно. Всеки принтер има собствен e-mail адрес и можете да му дадете задача през всяко устройство, способно на този тип комуникация - настолен компютър, лаптоп или дори смартфон.

Извън офиса

Технологията на облачното принтиране намира приложение и извън бизнес средите. На практика всички компании в този сектор се опитват да превърнат печатащите устройства не просто в инструмент за офиса, а в средство за забавление в домашни условия. Canon например отдавна предлагат

възможности за отпечатване на албуми, календари, картички и други проекти чрез услугата Creative Park. Предложението на HP Photo Creations предлага сходни възможности, например опцията да отпечатате книжка за оцветяване на детето си. Повечето компании, заложили на интернет свързаните принтери, поддържат и обширни онлайн галерии с допълнителни приложения.

Пазарни сили

Тези усилия очевидно повлияват позитивно на пазара, тъй като всички фирми предвиждат ръст на многофункционалните си устройства с около 5%. Причината за този ръст може да се търси основно във възстановеното желание на обикновените потребители да харчат за техника, тъй като държавните фирми на практика са прекратили закупуването на нови устройства. Увеличеният дял на потребителския пазар спрямо държавния и корпоративния обяснява включването на приложенията за домашно забавление.

Пламен Димитров

Идеята за безхартиения офис не се реализира

Средният и висок клас многофункционални устройства "Коника Минолта" имат възможност за уеббраузър на дисплея си, което позволява на потребителите да принтират директно от интернет, да даунлоудват файлове, да ги разглеждат и да принтират цели документи или части от тях.

Идеята за безхартиения офис остана без реализация. С навлизането на интернет печатът се увеличи, което показва, че повечето хора са свикнали да четат не от екран, а на хартия. Мисля, че тази практика ще се промени, но това в България ще стане след минимум три-четири години. В ежедневието си бизнес потребителите благодарение на интернет получават много информация, която невинаги успяват да

Елена Дречева,
регионален мениджър, "Коника
Минолта България"

Повечето хора са свикнали да четат не от екран, а на хартия

обработят на момента. В тази връзка разпечатват, за да обърнат внимание на тази информация по-късно в зависимост от приоритетите си.

Пазарът на печатащи устройства се промени много през последните две години и особено през 2010

г. Потребителите обърчат повече внимание на общата себестойност на притежанието, на следпродажбената дейност и добавената стойност в нея, а не само на покупната цена на устройството, както бе преди това. Докато през 2007-2008 г. идеята за аутсорсинг на печата вътре в компанията бе табу, сега компаниите са замислиха и проверяват такива възможности, които им спестяват средства, време, не изискват първоначална инвестиция и повишават продуктивността им.

През 2010 спрямо 2009 г. очакваме ръст на многофункционалните лазерни устройства от около 5%. Най-добре развиващият се пазарен сегмент са лазерните многофункционални устройства A4/A3 с акцент в цветния печат.

5

▶ процента увеличение на пазара за 2010 г. спрямо 2009 г.

300

▶ млн. тона хартия се произвеждат всяка година

Интервю Лудгер Ролман, вицепрезидент на HP Enterprise Services

България доказва, че е способна да предложи отлични IT специалисти

Страната ви има добър запас от технически квалифицирани хора

► **Господин Ролман, как определяте пазара на труда в IT сектора в България? Трудно ли е да намерите подходящи кадри и ако да, каква е причината за това?**

- През последните 5 години България доказва, че е способна да предложи отлични IT специалисти. Сред младите хора има силен интерес към дългосрочно технологично обучение в сферата на IT и инженерството. Затова и много младежи се съсредоточават да избират образование, обучение и професионално сертифициране именно в тази област.

Този факт заедно със стабилната политическа и икономическа среда прави България много добро място за развиване на IT услуги. Статистическите данни от последните 10 години показват слабо намаляване на процента студенти, които са завършили информатика или технически науки, от всички останали.

През 2000-2001 г. техният дял е бил 18.6%, рекордът от 20.1% е достигнат през 2001-2002 и впоследствие техният дял намалява през годините, за да достигне най-ниското си ниво през 2009-2010 г. Въпреки това като абсолютна стойност броят на завършилите през годините достигна връх през 2008-2009 г.

► **Как смятате да запълните обявените 2000 свободни позиции?**

” **HP България се превръща във все по-популярна работна дестинация за българи, които са работили в чужбина, и за чуждестранни IT специалисти от ЕС**

Търсите само опитни инженери или ще предлагате възможности за обучение?

- HP увеличава бизнеса си в България през последните години, наемайки хора, които имат различен опит в IT сферата - от студенти до инженери експерти. Това ще продължи да бъде нашата стратегия за разрастване. България има добър запас от технически квалифицирани хора (16.6% от завършилите бакалавърска или магистърска степен през 2009-2010 г. имат диплома по информатика или технически науки).

Планираме да работим отблизо с три български университета по общообразователни програми. Също така ще инвестираме в програма за специализация, която ще позволи на студенти да навлязат в света на HP и интензивно

да изучават местните пазарни технологии. Друг значим фактор, който трябва да се отбележи, е, че HP България се превръща във все по-популярна работна дестинация за българи в чужбина и за чуждестранни IT специалисти, идващи от други страни от ЕС. В допълнение тези 2000 служители

ще бъдат зачислени към нови услуги, които планираме да започнем в България, например мрежовата поддръжка.

► **Ще загълбочите ли настоящите си партньорства с университети и ще добавите ли нови към групата, с която работите?**

- Да, ние сме в процес на обновяване на партньорствата си с университети. Както споменах и преди, това е много важна част от нашите планове за растеж. Следващата стъпка в работата ни ще бъде да увеличим броя на университетите, с които си партнираме.

► **С какво ще се занимават тези 2000 души, които смятате да наемете? Всички ли ще са фокусирани върху техническа поддръжка, или ще се занимават и с производство?**

- Към настоящия момент HP цели да увеличи служителите си, които се занимават с услуги. България е част от Best Shore Model - моделът за глобално доставяне на услуги на HP.

HP Enterprise Services разширява своя Best Shore, като определи шест държави като центрове за глобална доставка. България е една от тези шест страни, останалите центрове са Китай, Коста Рика, Индия, Малайзия и Филипините.

Тези локации ще оперират в различни държави в зависимост от часовите зони и служителите в тези страни ще предоставят услуги с възможности за

Визитка

Кой е Лудгер Ролман

► Лудгер Ролман се присъединява към HP през 1986 г. Назначен е за бизнес анализатор в поделението на компанията в Германия.

► От 1989 до 1997 г. работи като административен мениджър на клиентската поддръжка и хардуерните услуги.

► През 1997 г. Ролман става оперативен мениджър на отдела за продуктова поддръжка.

► По това време отговаря за трансформирането на организацията от ориентирана към Германия в ориентирана към региона.

► Той е бил вицепрезидент на клиентската поддръжка за региона на Европа, Близкия изток и Африка.

► Успешно е завършил сливането на операциите за гоставки на HP и Compaq.

► Става вицепрезидент на ITO Delivery Operations отдела през май 2009 г.

надграждане на клиенти по целия свят. Тези центрове също така ще предлагат различни възможности във всеки регион, включително приложения, инфраструктурни технологии и услуги за аутсорсинг на бизнес процеси. Те ще се разрастват, за да отговорят на постоянно увеличаващото се клиентско търсене.

► **Кога очаквате в България служителите да достигнат 5000?**

- HP не оповестява броя на служителите си на регионално ниво или по държави. Дори в момента провеждаме интервюта с кандидати за различните позиции и процесът на назначаване на нови кадри в Центъра продължава във времето.

► **Ще продължите ли да наемате хора през други юридически лица, или планирате да консолидирате всички служители в рамките на HP?**

- Ще продължим да използваме подизпълнители за някои от услугите си. Нашата стратегия за служителите ни е смесица от HP и изпълнители и се основава на постигането на най-добрите бизнес резултати.

Пламен Димитров

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Селекция на селекцията

Какво да гледаме тази есен на "Киномания"

Лесно е да се загубиш в 72 заглавия. Това е броят на филмите, които включва селекцията на тазгодишното издание на фестивала "Киномания", който започва утре (12 ноември).

Трудно е да решиш обаче кое точно да гледаш, като нямаш време дори за 5. За да помогнем на избора ви, поразпитахме. Разговаряхме и със селеktionера на филмите Владимир Трифонов.

Не изпускайте

Двете големи имена, които се открояват на пръв поглед в програмата, са Уди Алън и Клинт Истууд.

В "Непобедим" Истууд разказва историята на Нелсън Мандела, като в главната роля е носителът на "Оскар" Морган Фрийман. Според Трифонова обаче образът на Мандела едва ли е толкова реалистичен, колкото ако беше персонаж в южноафрикански филм.

"Животът е нещастна движеща се сянка, история, разказана от луд, с много шум и бяс, в която няма капка смисъл." С този цитат от "Макбет" започва филмът на Уди Алън "Ще срещнеш висок тъмнонос непознат" и думите на Шекспир предават добре атмосферата на филма. Въпреки че режисьорът изследва темата за човешките взаимоотношения за пореден път, критиката приема филма положително. "Подходът на Уди Алън е все така свеж, както ако засягаше тази тема за пръв път", споделя Владимир Трифонов.

Малко анимация

Друга препоръка на Трифонов е "Фантастичният мистър Фокс", с който Уес Андерсън дебютира с анимация. Ако името Уес Андерсън не ви говори нищо - това е един от онези режисьори, които правят необичайни, впечатляващи филми, предизвикващи множество дискусии. "Само щур майстор като Роалд Дал може да провокира такива идеи у ексцентрично свободен творец от класата на Уес Андерсън", коментира Трифонов. Филмът е озвучен

от Джордж Клуни, Мерил Стрийп и Бил Мъри, което според селеktionера на филмите придава усещане за "дръзка черна сатира на ръба на непочтителността".

Скорсезе и Куросава

Мартин Скорсезе пък играе Ван Гог в "Сънища" на Акира Куросава. Звучи фантастично, но е съвсем реално и може да бъде видяно на есенния празник на филмите. Филми на японския режисьор залягат в програмата по случай 100 години от рождението му.

"Всеки от трите филма на Куросава - и "Кагемуша: сянката на война", и екранизацията по "Крал Лир" - "Размирие", и "Сънища", са несравнимо по своята изтънченост и епичен размах изживяване, което може да се случи само в кинозалата", отбелязва Трифонов.

За по-камерна аудитория

Ако все пак искате да видите нещо не толкова касово и популярно, можете да гледате отличения с награда за режисура във Венеция "Жени без мъже" на иранската визуална артистка Ширир Нешат. "Това е арт кино от висока проба, заснето изключително изкусно", коментира селеktionерът на фестивала.

"Може би мнозина ще бъдат изненадани как толкова шокиращ филм като филипинския "Екзекуцията" е бил награден за режисура в Кан", продължава Трифонов. Друг необичаен филм е испанският "Аз също", разказващ за любовта между младеж, болен от синдрома на Даун, и жена със склонност към кратки връзки.

За по-камерна аудитория е предназначен и киноманският "Адът" на Анри-Жорж Клузо. "Със сигурност днешното поколение зрители не знае кой е Анри-Жорж Клузо - отбелязва Владимир Трифонов и допълва: Да, поколението, което помни филмите му с Ив Монтан и Брижит Бардо, вече рядко ходи на кино."

Теогора Мусева

"Чико и Рита"

Испания - Великобритания, 2010, анимация, реж. Фернандо Труеба, Хавиер Марискал и Тоно Еранго

Оценка в IMDB: 7.1/10

► От Хавана до Ню Йорк, от Париж до Лас Вегас: любовта на двама необикновени музиканти в света на джаза през 50-те.

► "Анимацията е пробуждаща и цветна; ако сте фен на джаза, ще се влюбите в този филм." (cogrosion-2, Обединени арабски емирства в imdb.com)

21 ноември, 21.00 ч, Евро Синепа
22 ноември, 21.00 ч, Дом на киното

28 ноември, 20.30 ч, "Люмиер"

► Люси Пънч е проститутката, за която се жени героят на Антъни Хопкинс в новия филм на Уди Алън

Селекция

"Ще срещнеш висок тъмен непознат"

САЩ - Испания, 2010, комедия/грама, реж. Уди Алън

Оценка в IMDB: 6.8/10

► Алфи (Антъни Хопкинс) се развежда и се жени за проститутка. Дъщеря му (Наоми Уотс) се влюбва в шефа си (Антонио Бандерас), притежател на арт галерия.

► "Филмът е доста объркан и хаотичен, но не можем да се откъснем от тази лудост, която Уди Алън ни предлага всеки път." (AliAkbar01 в imdb.com)

21 ноември, 20.30 ч, 25 ноември, 20.45 ч, НДК - Зала 1
23 ноември, 21.30 ч, Евро Синепа
27 ноември, 21.00 ч, Дом на киното

"Траниците на контрола"

САЩ, 2009, грама/мистерия, реж. Джим Джармш

Оценка в IMDB: 6.2/10

► Мълчалив, самотен агент (Исаак де Банколе) е изпратен със смъртоносно поръчение в Испания, където се среща с няколко мистериозни ексцентрици (Тилда Суинтън, Джон Хърт, Гаел Гарсия Бернал)

► "Абсолютно визуално съвършенство. Гледането му на кино е безценно преживяване!" (moviemap в cinefish.bg)

13 ноември, 19.00 ч, 19 ноември 20.45, НДК - Зала 1
28 ноември, 21.00 ч, Дом на киното

"Екзекуцията"

Филипините - Франция, 2009, грама, реж. Брианте Менгоса

Оценка в IMDB: 6.9/10

► Млад мъж иска да спечели

малко пари, за да се ожени за приятелката си. Приема работа за 2000 USD и скоро осъзнава, че задачата включва убийство на жена.

► "Преди да спечели награда за най-добра режисура в Кан, филмът беше заклеймен от критиците. Сега вече е ясно, че посланието на Менгоса трябва да бъде чуто високо и ясно: така звучи реалността гнес" (Jamesnicolay, Филипините, в imdb.com)

13 ноември, 19.30 ч, "Огеон"
18 ноември, 21.30 ч, Евро Синепа
23 ноември, 20.45 ч, "Люмиер"

"Самотен мъж"

САЩ, 2009, грама, реж. Том Форд

Оценка в IMDB: 7.6/10

► Професор по литература (Колин Фърт) не може да преодолее загубата на своя партньор и търси утешение при приятелката си (Джулиан Мур), която е влюбена в него въпреки сексуалната му ориентация.

► "Дебютът на Том Форд има моментален и остатъчен ефект. Веднага сме завладени от изяществото на образа - бистър, фин и леко отчужден. Остатъчният ефект е съвсем друга история. Лицето на Колин Фърт ще ви преследва. Неговата болка и дълбок период на размисъл имат силен, заразителен ефект." (annietalain, Франция, в imdb.com)

14 ноември, 21.00 ч, Дом на киното

20 ноември, 18.30 ч, "Люмиер"

22 ноември, 18.30 ч, НДК - Зала 1

"Илюзионистът"

Франция - Великобритания, 2010, анимация, реж. Силвен Шоме

Оценка в IMDB: 7.8/10

► Френски илюзионист загубва

работата си и заминава за Шотландия, където среща млада жена. Приключението им променя живота им завинаги.

► "Филмът може да обърка и отегчи тези, които търсят типичен холивудски наратив. Жалко, че детайлите на тази вълнуваща история ще бъдат пропуснати от толкова много хора." (thisissubtitledmovies в imdb.com)

19 ноември, 18.30, Дом на киното
22 ноември, 18.30 ч, "Люмиер"
24 ноември, 19.30 ч, "Огеон"

"Фламенко, фламенко"

Испания, 2010, музикален, реж. Карлос Саура

► Поглед върху историята и традициите на фламенко в Испания

"Филмът е пир на движението и музиката." (Dennis Harvey във variety.com)

20 ноември, 18.30 ч, 24 ноември, 20.45 ч, 26 ноември, 20.00 ч, НДК - Зала 1
21 ноември, 19.00 ч, 25 ноември, 19.15 ч, 27 ноември, 16.15 ч, Евро Синепа
28 ноември, 19.00 ч, Дом на киното

"Сънища"

САЩ - Япония, 1990, грама, реж. Акира Куросава

Оценка в IMDB: 7.6/10

► Колекция от истории, създадени по реални сънища на Куросава

► "Кинематографията на "Сънища" е поразителна. Филмът поставя акцент не на сюжета, а на Стила." (EzyRyder, Лос Анджелис в imdb.com)

21 ноември, 20.30 ч, "Люмиер"

25 ноември, 18.45 ч, Дом на киното

26 ноември, 19.30 ч, "Огеон"

"Фантастичният мистър Фокс"

САЩ, 2009, анимация, реж. Уес Андерсън

Оценка в IMDB: 8.0/10

► Джордж Клуни, Мерил Стрийп, Бил Мъри и Уилям

Дефо озвучават историята на семейство лисици.

► "Излязох от киното с огромна усмивка на лицето и имах желание да погскачам по тротоара на път към къщи." (rosiblonde, Великобритания за imdb.com)

17 ноември, 19.45 ч, Евро Синепа
20 ноември, 19.00 ч, "Огеон"
21 ноември, 14.00 ч, Дом на киното
28 ноември, 16.30 ч, "Люмиер"

"Двама от новата вълна"

Франция, 2009, документален, реж. Еманюел Лоран

Оценка в IMDB: 7.1/10

► Документален филм за приятелството и отчуждението на Франсоа Трюфо и Жан-Люк Годар. "Вълната" е La Nouvelle Vague - филмовата революция, в която участват двамата режисьори.

► "За феновете на Годар и Трюфо филм за приятелството между двамата звучи като манна небесна. Годар казва: "Всичко, което ви трябва в един филм, са pistolет и момиче". Pistolетът в този филм липсва - най-добре да го бяха използвали, за да застрелят режисьора." (Chris_Docker, Шотландия, в imdb.com)

14 ноември, 14.00 ч, "Люмиер"
15 ноември, 19.30 ч, "Огеон"
20 ноември, 14:00 ч, Дом на киното

"Internet Movie Database (IMDB) е най-голямата онлайн база данни с информация за кино. Рейтингът на IMDB се формира от гласовете на потребителите на сайта.

